

SPOOKKIND

Christophe Mailleux

SPOOKKIND

Inhoud:

Wilfried en zijn echtgenote Lilliane organiseren een etentje om hun vrienden Dirk en Katrien weer welkom te eten. Dirk en Katrien hebben immers een wereldreis achter de rug en het is haast een jaar geleden dat beide koppels elkaar nog gezien hebben. De wereldzeilreis werd op poten gezet om te ontsnappen aan de wervelingen van het bestaan en op deze voorjaarsavond zijn de ultieme vrienden eindelijk weer samen: iedereen is opgewekt... iedereen is ontspannen... al hoort een beetje gezonde spanning er natuurlijk ook bij. Tijd heeft geen immers vat op vriendschappen; ware vriendschapsbanden zijn sterk, elastisch en weerstaan alles. Of niet..?

Personages:

Wilfried: Kinderarts
Lilianne: Zijn echtgenote
Dirk: Beste vriend des huizes
Katrien: Echtgenote van Dirk

Decor:

Tuin/terras. Tafel met stoelen. Wat bloempotten en een houten plantenrekje.

Tijdstip:

Voorjaar

Indeling:

Twee bedrijven. Kan evt. aansluitend, zonder pauze.

EERSTE BEDRIJF

(Lilianne versiert de buitentafel, legt bestek, etc... Ze is ontspannen, geniet, neuriet een liedje. Wilfried zit in een stoel met de rug naar de haag te dommelen, met een witte tulp in zijn hand.)

Wilfried: (Schrikt wakker) Oh. Verdorie, ik was ingedommeld.

Lilianne: Je was moe, Wilfried, je hebt vannacht amper geslapen. Maar, je kan beter *nu* indommelen, dan wanneer de gasten er zijn. (Hij krabbelt recht). En stop die tulpjes nu even in die vaasjes en zet ze op tafel.

Wilfried: Oh ja, de tulpjes, had ik bijgeknipt. (Hij plaatst enkele tulpjes in kleine vaasjes en plaatst ze op tafel.) Zo?

Lilianne: Geweldig, lieverd, strategisch geplaatst. (Lief, plagend:) Je hebt er dan ook een hele tijd over nagedacht.

Wilfried: Zal ik die theelichtjes al aanmaken?

Lilianne: Neen, lieverd, nog niet. Ze branden maar vier à vijf uur.

Wilfried: Zo. Worden we spaarzaam? (Geen antwoord) Is er iets met ons rekeningsaldo dat je me nog moet vertellen?

Lilianne: Haha, die kaarsjes zijn sfeervol *bij valavond*, wanneer ook de kamperfoelie gaat geuren. Je moet je troeven op het juiste moment uitspelen. Dat heb ik destijds met jou toch ook gedaan (Kust hem). Je kijkt zo ernstig. Is er wat?

Wilfried: Neen. Neen, hoor, neen, helemaal niet. Kijk ik ernstig, dan?

Lilianne: Zenuwachtig? (Omhelst hem) Geen nood, je vrouw is een topper als het op feestjes aankomt. Jij werkt al hard genoeg, laat dit nu maar eens aan mij over.

Wilfried: Bang dat ik je voor de voeten loop?

Lilianne: Haha, deed je dat maar wat meer, me voor de voeten lopen. Neen, dat zou ik niet erg vinden; me vaak voor de voeten lopen zou betekenen dat je vaker thuis zou zijn, dat ik meer van je aanwezigheid zou kunnen genieten. (Bekijkt hem:) Ça va? Je hebt zo'n frons op je voorhoofd. Diepe groeven, alsof er een tractor over je gezicht gereden heeft.

Wilfried: Dank je. Wat aardig, zo'n agrarische vergelijking.

Lilianne: Hey. Jij bent echt gespannen?!

Wilfried: Neen, hoor. Neen, helemaal niet. (Maakt zich los:) Moet er nog wat naar buiten, borden? Kopjes?

Lilianne: De borden horen in de bordenwarmer. En kopjes kunnen wachten tot bij het dessert. Kom eens hier, bij mij, bij je vrouwtje. (Omhelst hem) Lieverd... lieverd, maak je geen zorgen. *Geniet* van deze avond. Het is zo lang geleden dat we Dirk en Katrien nog gezien hebben. Ze zijn onze beste vrienden. We hebben ze ontzettend gemist en we zijn blij dat ze terug zijn.

Willy: Ben jij je ervan bewust dat je alles in het meervoud zegt, “we hebben gemist”, “we zijn blij”? Dat deed je vroeger alleen in zinnen als “we hebben een probleem”...

Lilianne: (Port hem:) Het wordt een fijne avond, waar we met zijn vieren ten volle van gaan genieten. Ten volle! Toch?

Wilfried: Ja. Dat is zo. Lieverd. (Kust haar) Dus, ik kan me verder niet nuttig maken, begrijp ik?

Lilianne: Door hier te zijn, ben je wat mij betreft al heel erg nuttig. Onderschat het belang van je aanwezigheid niet. (Kust hem, gaat terug aan het werk) Hoe laat komen ze precies?

Wilfried: Op het afgesproken uur.

Lilianne: Op het afgesproken uur.

Wilfried: Had je anders verwacht van Dirk? Die man is bijna neurotisch, zo stipt als een autist. Alles klokvast, gepland. Strak in pak en schema.

Lilianne: Betrouwbaar.

Wilfried: Wat zeg je?

Lilianne: Betrouwbaar. Door zijn stiptheid betrouwbaar. Een foutloos parcours, zou ik bijna durven stellen.

Wilfried: Een foutloos parcours... Klinkt utopisch. Bestaat zoiets? En zo ja, wat moet je daarvoor doen? Of net *niet* doen? Maar als er al iemand is die de hypothese ‘foutloos parcours’ kan *benaderen*, is het wel Dirk. Ik durf er niet aan te denken hoe lang hij op de planning van hun wereldzeilreis gekauwd heeft. Maanden moet dat geduurd hebben. Elke aanlegplaats met datum en uur, verblijf, eetgelegenheden, bezienswaardigheden... Vaarroutes... Reisbenodigheden... Hij zou zijn planning zo aan een uitgever kunnen overhandigen om er in één ruk een reisgids van te laten drukken.

Lilianne: Katrien is net zo. Ze passen in elkaar als een lamp in een fitting. Hoe lang hebben...

Wilfried: De prognose van de zeiltocht was 11 maanden en drie dagen en ik durf er om te wedden dat hij dat met geen halve dag overschreden heeft.

Lilianne: Ik bedoelde: hoe lang is het geleden dat we hen nog in levende lijve gezien hebben?

Wilfried: Net vóór hun vertrek, toch. Eén week vooraf hebben we afscheid genomen, met een etentje. In dat sterrenrestaurant. Vroegtijdige dementie, lieverd?

Lilianne: Ja. Neen. Ik herinner het me: waar Dirk de wijn naar de kelder terugstuurde wegens "niet optimaal". En dat in een sterrenrestaurant. Ik had wel onder de tafel kunnen kruipen. Typisch Dirk, die nauwgezetheid.

Wilfried: De sommelier gaf hem wel gelijk. De wijn was een tikkeltje te warm.

Lilianne: Ach, aan zijn gelijk twijfel ik niet. Ik heb hen gemist. Ik ben blij dat ze eindelijk terug in 't land zijn. Heerlijk toch. Het zijn niet zo maar vrienden. We hebben meer gemeen. Veel meer. (Pauze) Niet?

Wilfried: Ja. Ja, natuurlijk. Natuurlijk.

Lilianne: Wilfried, je bent zo afwezig vandaag. Muizenissen?

Wilfried: Muizenissen.

Lilianne: Zet het van je af, lieverd. Weg ermee! Dit is een avond van ons. Voor ons. Voor ons vieren. Topvrienden. Vier vrienden in een onverwoestbare samenhang.

Wilfried: Onverwoestbaar? Dat hopen we dan maar.

Lilianne: Gezellige, hartelijke mensen die elkaar door dik en dun bijstaan.

Wilfried: Yep. (Lilianne kust hem, evalueert zijn blik) Ja, zei ik toch. Maak je geen zorgen om mij. Misschien is het de spanning, heb ik hen te lang niet gezien. Die blog was er wel en Skype, maar dat is niet... niet "live". Zodra ze hier zijn smelt ik als een pak hoeveboter in de zon.

Lilianne: Mooi. Smelt maar. Zo lang je 't ook maar een beetje voor mij doet, dat smelten. Kijk eens omhoog, naar die blauwe lucht. Zalig weertje, zo vroeg op 't jaar, he.

Wilfried: Ja, dàt zit alvast mee.

Lilianne: (Kijkt hem aan:) *Alles* zit mee, lieverd.

Wilfried: (Nadrukkelijk:) Alles zit mee, lieverd. Behalve de wind als je 'm van voren krijgt.

Lilianne: Piekerpaard. "Je krijgt een kop als een paard als je teveel piekert" zei mijn ma altijd.

Wilfried: De mens heeft arbitrair besloten dat een paard een *hoofd* heeft. En benen. Typisch menselijk om onzinnige rangordes te creëren. Hokjeswezens zijn we. "Goed/kwaad", "mooi/lelijk", "edel/onedel",... "gefaald/geslaagd", als 't maar in een laatje past.

Lilianne: Weet je wat ik nog altijd het mooiste gebaar vind vanwege Dirk en Katrien?

Wilfried: Die keer dat hij me uit zee redde na mijn dubbele beenkramp vond ik op zich al erg memorabel. Ik was de verdrinkingsdood nabij. En in Parijs, toen hij me voor een vergeten paraplu achterna kwam in de ondergrondse parking en die twee aanvallers tegen de grond beukte. Zonder hem was ik die avond de auto en alle toebehoren kwijt. En misschien mijn leven. We zijn als familie zonder bloedverwantschap en we hebben elkaar al zoveel mooie gebaren gesteld.

Lilianne: Ze hebben me het meest overdonderd toen ze je vroegen om peter te worden van hun dochter. Ze vroegen het niet aan zijn zus of zijn ouders, maar aan jou. Katrien heeft geen broers en zussen, geen ouders meer, maar toch: aan *jou*, Wilfried. Dat was toch veelbetekenend? Je waarde als vriend verzilverd in peterschap.

Wilfried: Inderdaad. Dat was een mooie afspiegeling van ware vriendschap. En vertrouwen. Vertrouwen, ja.

Lilianne: De cadeaus die ze ons gaven, de etentjes waarop ze ons uitnodigden, de reisjes die we samen maakten... allemaal prachtige dingen, maar niets zo betekenisvol als die vraag tot peterschap. Dat vond ik zo immens... ontroerend!

Wilfried: Ik herinner het me; je had tranen in de ogen.

Lilianne: Hoor eens hoe stoer mijn echtgenoot klinkt...! Alsof ik de enige was die geëmotioneerd was!

Wilfried: Neen, hoor. Ik beken. Ik erken. Ik was ook ontroerd. Omver gekegeld door het onverwachte.

Lilianne: *Diep* ontroerd, Wilfried.

Wilfried: Diep ontroerd, Lilianne. Een meter achtenzeventig diep.

Lilianne: Macho.

Wilfried: Macho?! Ik beken toch..!

Lilianne: Met een ondertoontje.

Wilfried: (Plagend:) Tja, als jij de boventonen voert... (Bestudeert de gedekte tafel:) Hmm. Een mooie feesttafel, uitnodigend. Fraai gedecoreerd. Dat heb je mooi aangepakt. Dit kan zo op de foto in één of ander interieurmagazine. Jij hebt je ware roeping gemist, lieverd. Ho! Als ik even mag... Hier zit een vingerafdruk op dat glas. (Houdt het glas tegen het licht)

Lilianne: Neem de keukenhanddoek die daar ligt en poets het even op, wil je. Ach, ik geef toe dat ik zelf ook wat kriebels in de buik heb. Het heeft iets prikkelends, hun terugkomst. Ik voel me net een kind van twaalf dat op de paardenmolen mag.

Wilfried: (Poetst het glas op, breekt het glas) Verdomme.

Lilianne: Wat..? Wilfried, toch. Je bent een en al spanning. (Naar hem toe) Heb je je gesneden?

Wilfried: (Geveinsd:) Bel een dokter. Bel een dokter!

Lilianne: Je bent een dokter. Heb je je gesneden?

Wilfried: Neen, de handdoek zat er tussen. Broze glazen. Amper geschikt voor normaal gebruik. Hier, kijk zelf eens hoe dun dat glas wel is.

Lilianne: *Kristal*, Wilfried. Fijn kristal uit voormalig Tsjecho-Slowakije. Haal even een ander glas.

Wilfried: Om de kwaliteit van het kristal alleen al hadden ze dat land moeten splitsen. (Gaat naar binnen). Net kerstballen, zo broos...

Lilianne: (Glimlachend:) Mopperpot.

(Lilianne rommelt op. Op de achtergrond het geluid van een zware auto. Dichtklappende portieren)

Lilianne: Oh? Wilfried! Ze zijn er. Lieverd? Wilfr..!

Wilfried: Ja-aaa. (Op met een glas, zet het op de tafel:) Zoals gezegd: stipt op tijd. Hij heeft nog één minuut om tot hier te stappen en dan staat de grote wijzer exact verticaal op de twaalf.

Lilianne: Als jouw uurwerk zo nauwkeurig loopt als het zijne.

Wilfried: Tja. Daar zeg je wat! Mijn hele zelfvertrouwen onderuit..!

(Dirk en Katrien op, met een groot cadeau. Dirk zet het cadeau neer, omhelst Lilianne. Wilfried omhelst Katrien.)

Lilianne: Oooohhh!

Katrien: Dag doktertje! Hmmm, blij je nog eens tegen me aan te kunnen drukken.

Wilfried: Ja, daar keek ik ook naar uit, haha. Zalig om je in levende lijve te mogen voelen. Nu weet ik zeker dat ik op Skype geen hologram van je zag.

Dirk: Lilianne, aan jou merk ik niet eens dat ik een jaar ben weggeweest: je straalt, meid, je straalt als een zonnebloem.

Katrien: Zeg, ben jij niet afgevallen? Wilfried, zo slank...

Wilfried: Afgevallen?! Och, dat gastronomisch abces mocht gerust eens aangepakt worden!

Katrien: Kijk eens aan! Toch geen verdrietdieet: heb je ons zo hard gemist dan?

Dirk: (Naar Wilfried toe, omhelzing:) Dokter Wilfried. Dokter Wilfried Hardeel. Man, man, man... (Schouderklop) Mijn verre, verre vriend weer dichtbij.

Wilfried: Globetrotter. Hoe durf je, hoe durf je aan onze wereld te ontsnappen?! Hey, kerel! Je ziet er goed uit, uitgerust. Ontspannen. Zo gezond als een Caraïbische vis.

Lilianne: Katrien, lieve meid, alles goed met jullie?

Katrien: Ja, ja, absoluut. Ik voel me weer een beetje "zen". We hebben een zalige tijd gehad.

Lilianne: Dat geloof ik best! Ga zitten, neem plaats. En vertel. Vertel, vertel, vertel...!

Dirk: Jullie hebben onze blog toch gevolgd?

Wilfried: Bijna elke dag! Ik wou je betrappen op een aberratie in je planning, maar helaas...

Dirk: Haha! Toch, toch, een paar uur vertraging heeft zich soms toch gesteld. De zee, de wind, de natuur in zijn geheel, laat zich niet vatten in afspraken en tijdsroosters. Gelukkig maar.

Katrien: Nu zegt hij "gelukkig", maar als het probleem zich stelde, werd het hele tijdsrooster opnieuw nauwkeurig afgesteld.

Dirk: (Corrigerend:) Stressloos, weliswaar.

- Katrien: Stressloos, schat, dat is waar. Stressloos. Dat hadden we nodig, na alles wat gebeurd is... er tussenuit... ontsnappen en ontspannen... de blik verleggen, focussen op andere dingen... Al klinkt het tegenstrijdig: door middel van een wereldreis even van deze wereld af.
- Lilianne: Uiteraard, dat begrijp ik. Oooh! Wat hebben we jullie ontzettend gemist! Een jaar is zo lang.
- Dirk: Niet eens een jaar; elf maanden en drie dagen. Terwijl wij in relaxmodus de wereld verkenden, werden jullie hier door tijds- en werkdruk weggevreten. Ik heb oprecht medelijden met jullie gehad. Echt. Hoe lopen de zaken, Doc?
- Wilfried: Druk, immens druk. Elke dag weer, elke dag méér. Ik spreek tegen mijn eigen broodwinning, maar een beroep als pediater zou niet mogen bestaan. Kinderen zouden niet ernstig ziek mogen zijn. Elk kind zou een gelukkige, zorgeloze jeugd moeten kennen, waterpokken en verkoudheden buiten beschouwing gelaten... Het belemmeren van de ontwikkeling van jonge nakomelingen is een strategische fout van de natuur. (Korte stilte) Enfin, ik vertel niets nieuws. We denken er allemaal zo over, meen ik. Lilianne, lieverd, behoed me voor een overdaad aan filosofische uitspraken en zet me aan het werk; zal ik het aperitief aanleveren?
- Lilianne: Ja, lieverd. Alles staat klaar in de koeling, gewoon de glazen bijvullen met de karaf. (Wilfried af) Ik heb iets nieuws geprobeerd, we gaan de experimentele toer op vanavond.
- Katrien: Ah, spannend! Ik kijk ernaar uit.
- Lilianne: Al zal het behoorlijk moeilijk zijn jullie ervaringen van de laatste maanden te overtreffen. Jullie hebben vast heel wat culinaire ontdekkingen gedaan.
- Dirk: (Bevoelt zijn love handles) Dat merk je wel: ik loop tegenwoordig op het vaste land met een zwemband om... Ach, als je na dagen varen aan land gaat, stort je je op die lokale keukens. Altijd nieuwe smaken, verrassende combinaties. We hebben de wereldkeuken geproefd, Lilianne, en het was... ja, het was subliem!
- Katrien: Lekker, maar vaak ook licht en gezond, hoor, ondanks wat zijn buik doet vermoeden. *Mijn* buik is nog zo strak als een snijplank.
- Dirk: Mijn vrouw is een medisch mirakel: ze kan eten en drinken wat ze wil en is de laatste 15 jaar niet één kilo aangekomen. Ik heb al overwogen haar lichaam aan de wetenschap te schenken, in de strijd tegen het toenemende obesitasprobleem, maar ze vindt het zelf nog wat te vroeg...

Lilianne: Prijs je gelukkig met zo'n vertering, Katrien: ik heb het aanvoelen dat ik het laatste jaar vijftien kilo ben aangekomen...

Katrien: Twee nuances: ik ben wél aangekomen, anderhalve kilo de laatste 15 jaar en...

Lilianne: Te verwaarlozen, die één - twee kilo.

Katrien: ... en ik kan inderdaad eten *wat* ik wil, maar ook *hoeveel* ik wil: ik heb *zelfcontrole*. En ik *wil* altijd iets minder dan mijn lieve echtgenoot.

Lilianne: Dirk is niet bepaald ascetisch op culinair vlak...

Dirk: Op weinig vlakken. Waarom zelftucht? Waarom hartstochten en begeertes supprimeren? Wat is dan nog de zin van het leven? Die kleine voldoeningjes zijn de zalfjes op ons getormenteerd bestaan. Ik wil nog elke dag *geraakt* worden: vatbaar zijn voor smaken en muziek en natuurlijke schoonheid en niet als een lege kartonnen doos in het leven staan.

Katrien: (Speels:) Met "natuurlijke schoonheid" bedoelt hij natuurlijk mij, niet schat?

Dirk: Dat is ook zo, schat. Als ik haar 's ochtends vanuit bed de gordijnen zie openmaken... haar contouren zie tegen dat ochtendlicht... die welvingen... dat is onmiskenbaar van een natuurlijke schoonheid!

Katrien: Vleier. Heb jij wat goed te maken..?

Lilianne: Oooh! Laat het je welgevallen, Katrien! Zo'n lof..!

Wilfried: (Op met aperitiefglazen) Die lof heb ik voor jou ook, hoor, Lilianne. En bovenal voor de wijze waarop mijn beminde echtgenote dit feestje op poten heeft gezet, want de eerlijkheid gebied me: mijn constructieve bijdrage aan dit evenement blijft beperkt tot het logistieke aspect. Kijk eens aan... wat een aperitiefje ze heeft gecreëerd... Een pareltje. Alstublieft. Ik heb de inspecteurs van Gault-Millau net de voordeur uitgeschopt.

Katrien: Champagne? Oh, er zit wat in... een schijfje...

Dirk: Appel. Neen, peer, lijkt me. Is het peer?

Lilianne: Dank je, lieverd. Deze cocktail, lieve vrienden, is een...

Wilfried: Lucky Lady!

Lilianne: Neen, lieverd, een Lady Luck. Lady Luck.

Dirk: That's a big difference, Wilfried.

Katrien: Een dame die je nooit de toegang mag ontzeggen..!

Dirk: Champagne met peer - dat geluk zo eenvoudig kan zijn. Of zit er toch nog iets meer in, Wilfried? Kom op, dokter, doe niet geheimzinnig en schrijf meteen het receptje uit. In leesbaar schrift, als je wil, niet die Oud-Syrische krabbels van je.

Wilfried: Wel... Daartoe richt ik me naar mijn hulplijn... de culinaire apotheker zit daar vol trots te glunderen.

Lilianne: Champagne, calvados en perenlikeur.

Wilfried: En wat 'n fe-no-me-naal geheugen heeft mijn vrouw, toch..!

Lilianne: Katrien en Dirk, lieve vrienden, we zijn verheugd jullie terug te zien. Dit is er eentje op *jullie* gezondheid!

Katrien: En die van jullie! Proost! Hmm... heerlijk! Je hebt hier toch nog meer van?

Lilianne: Zoveel als je wil. Voor jullie zijn er geen beperkingen.

Wilfried: Hmm, lekker, ja. Mooie combinatie, lieverd. Net vóór jullie hier waren zei ik tegen mijn echtgenote: "ik vraag me af hoe lang Dirk erover gedaan heeft om zijn planning voor de wereldreis te maken".

Dirk: Oh..! Schat, hoe lang hebben we daaraan gepuzzeld?

Katrien: Ik durf het niet zeggen, zoveel avonden... maanden lang...

Dirk: (Fluisterend:) Het kwam ons seksleven niet ten goede...

Katrien: Seksleven? Hadden wij dat nog?! Of bedoel je die kus achter mijn oor?

Lilianne: Oh, Katrien! Je weet toch dat een man zich maar op één ding gelijk kan focussen.

Dirk: Maar hij is dan ook wel gefocust, dames! Neen, dat plannen... De bottleneck is niet de route uitstippelen. Het zit 'em in de weersomstandigheden: je wil Azië niet aandoen tijdens de moessonregens en tijdens de orkaanperiode ga je niet langs de oostkust van Amerika zeilen. En de golf van Aden wil je ook niet visiteren, ongeacht het seizoen. Zo avontuurlijk zijn we niet aangelegd.

Wilfried: Wat je zegt. Bij die randvoorwaarden had ik niet eens stilgestaan.

Wilfried: Zo'n uitstap is in zekere zin toch een openbaring: jullie moeten toch heel wat gezien hebben op zo'n reis. Al die culturen...

Dirk: Een eye-opener, een ware onthulling, Doc.

- Katrien: En fijne mensen ontmoet, we hebben echt veel fijne mensen ontmoet. Arme mensen die uitblinken in vrijgevigheid en dankbaarheid, soms tot onze schaamte toe. Wij, rijke, kapitaalkrachtige westerlingen werden vernederd door hun spontane gastvrijheid. Het weinige dat ze hebben, delen ze barmhartig met de rijke toeristen. Om in je broek te doen van schaamte!
- Lilianne: Geen foto's bij je?
- Dirk: Duizenden foto's hebben we gemaakt, maar die hebben we uiteraard nu niet bij ons. Ik heb er natuurlijk wat op mijn smartphone...
- Katrien: Laat zitten, Dirk. Eerst moeten we nog die massa's foto's uitfilteren. Een fotovoorstelling van die omvang kan je de mensen niet aandoen, tenzij je in het Guinnessboek wil.
- Lilianne: Maanden werk vooraf voor het plannen en maanden naderhand om de foto's uit te zoeken.
- Katrien: Dat is geen karwei, hoor, Lilianne, dat heet *nagenieten*. Net zoals je op restaurant gaat: het plannen als voorgerecht, de reis als hoofdmaaltijd en de foto's als dessert. Gaan jullie nog op reis dit jaar?
- Lilianne: We hebben net drie weken gehad en verder... tja... we zien wel hoe het loopt. Kunnen we het ons nog wel veroorloven, lieverd? Wilfried heeft dit jaar alweer bergen kapitaal uitgegeven aan verkeersboetes.
- Wilfried: Een recordjaar, wat dat betreft. En we zijn amper halverwege.
- Dirk: Zou het jullie niet goedkoper uitvallen door met een retro 2PK Citroën te rijden in plaats van die blitse Porsche?
- Wilfried: (Ernstig:) Mijn waarde vriend, Dirk...
- Dirk: Nu komt het: hij is in zijn wiek geraakt... en ik krijg dat van die oldtimer Mercedes om de oren...
- Wilfried: Ik heb nog nooit, *nooit* – mijn teerbeminde echtgenote kan dit beamen – een boete gehad voor overdreven snelheid of welke verkeersovertreding dan ook *tijdens mijn privéverplaatsingen*.
- Lilianne: Dat is waar. Hij is een voorbeeldig chauffeur. Als hij zich beheerst.
- Wilfried: Ze pakken me altijd tijdens dringende oproepen, omdat ik pertinent weiger een keuze te maken tussen geldboetes en een kinderleven. Vorige maand, om één uur 's nachts, werd ik door twee jonge agenten tegengehouden op de snelweg. Ik zei "Heren, noteer mijn nummerplaat, handel dit snel af, want ik ben arts en heb een dringende oproep gekregen". Eén van beiden wou zich

interessant maken, vroeg nog bijkomende papieren – een bewijs van de technische keuring nota bene voor een wagen van negen maanden oud - was nog van plan me te laten blazen op de koop toe, tot ik zei “Agent, u heeft mijn gegevens, ik heb de uwe. Als ik straks te laat op het UZ ben en er sterft door uw tussenkomst een kind, dan weet ik u te vinden”. Ik maal niet om een boete, ik betaal mijn overtredingen, al zou ik het waarderen dat men voor dergelijke zaken een uitzondering instelde: me niet staande houden en de boete gewoon opsturen. Het komt iedereen - en de patiënten in het bijzonder - ten goede. Bovendien heb ik een specifieke rijopleiding gevolgd om met dit sportkarretje te rijden. Ik weet wat ik doe.

Dirk: En hoe snel reed the flying doctor dan?

Wilfried: Nog best gematigd. Ik hield in. (Iedereen wacht af) Honderdvijfenveertig. Op een vrijwel *lege* autosnelweg, op een drievaksbaan, in *prima* weercondities. Als ik op 't gaspedaal had getrapt, was ik ze zo kwijtgeraakt, maar ik wou van mezelf geen vluchtende crimineel maken.

Katrien: (Tegen Dirk:) 't Is ook zijn mooie kant toch, die toewijding aan zijn jonge patiëntjes, die permanente beschikbaarheid. Als hij nu een oproep krijgt, zijn we hem kwijt, dat besef je toch.

Lilianne: Reken maar! Het chicste feestje met het leukste gezelschap houdt hem niet tegen: hij laat zijn bestek vallen en snelt ter plaatse. Ik ben al herhaaldelijk alleen in de taxi naar huis gereden.

Wilfried: Hoe was jullie thuiskomst? Dadelijk om een pakje friet gereden, gok ik?

Katrien: Neen, hoor, dan ken je Dirk nog niet: hij is meteen de ondergrondse garage ingedoken om te kijken of er niemand met zijn collectie motorfietsen aan de haal is gegaan.

Dirk: Je kent me: crazy op alles wat wielen heeft... Je buurman heeft een mobilhome gekocht, merkte ik net?

Lilianne: Het zijn andere burens.

Katrien: Zijn je burens weg? Die zestigers, zo'n leuke mensen, altijd hartelijk? Dat is spijtig. Ik kon zo leuk met die dame over d'er bloemen en planten praten. Ze had zo'n unieke en prachtige collectie.

Lilianne: Verhuisd naar een loft in de stad. Ik vind het ook zonde, maar het huis en de tuin werden hun te groot. Vooral de tuin.

Dirk: Een geweldige mobilhome, vind ik. Zo'n kanjer had ik nog niet gezien. Dat zou nog iets voor ons zijn, Katrien, zo'n huis op wielen.

Katrien: Wij hebben al een mobilhome, Dirk. Een mobilhome met zeilen en een anker. Een zee-camper van 17 m lang.

Dirk: Om precies te zijn: 17,76 meter, maar geef toe: een zeilboot staat zo idioot op een kampeerweide.

Katrien: Trouwens, wij moeten investeren in ons, niet in grote-mensen-spielgoed.

Dirk: Schaakmat. Alweer. (Tegen Wilfried:) En die nieuwe burens, vallen ze mee, dan?

Wilfried: Uitstekend! Prima, geen problemen mee. Kan ook niet anders, want we hebben hen nog niet gezien. Auto's rijden af en aan, soms horen we de grasmaaier, maar niemand gesproken of gezien. Alleen de dochter. Ze hebben één dochter. Een nogal opmerkelijk kind.

Dirk: ... zegt de kinderarts.

Wilfried: Apart naar gedrag en karakter, bedoel ik. Ze is bijzonder lief en vriendelijk, ze bracht ons zelfgemaakte boeketjes, zwaaide altijd hartelijk als ze iemand van ons zag, oprecht sympathiek. Lachen, groeten, zwaaien, huppelen... je kon er niet ongemerkt aan voorbijgaan. En van de ene dag op de andere ging het bloemenkind zich plots erg provocatief gedragen.

Lilianne: Ja, die bewuste ochtend...

Wilfried: Mijn auto stond klaar op de oprit, ik wou naar het UZ rijden en – ze woonden hier vier-vijf weken - ze kwam naar me toe, gaf me een hand, liep met me mee en zij "Ik hou van grote mensen, want grote mensen moeten kleine kinderen ook groot maken"

Katrien: Oh.

Wilfried: "Ik hou van alle mensen, groot en klein", zei ik, en ze bleef mijn hand maar vastklemmen tot aan de auto. "Het is een uitstekende eigenschap van je dat je zo vriendelijk bent en van mensen houdt, maar ik kan je nu niet meenemen. Ik moet naar mijn werk", zei ik dan maar. "Ik wil mee in jouw wereld kijken of jij je werk wel goed doet", zei ze dan.

Dirk: Ho, maar! Dat voor een kind. Hoe oud is ze?

Wilfried: Ze bleef aandringen, ik bleef volhouden dat het niet kon en toen rukte ze zich los, schreeuwde "Je laat me in de steek", spuwde me op de broek en verdween. Sindsdien zwaait ze niet meer, steekt ze soms zelfs haar tong naar me uit.

Dirk: Tja, als jij als arts dat kind medische toegang ontzegt... In strijd met internationale verdragen en dat weet ze, wellicht.

Lilianne: Ze kan soms zo vreemd staan staren tussen de haag. Al moet ik stellen dat ze *naar mij toe* nog altijd glimlacht, nog altijd even hartelijk is, maar mijn lieve echtgenoot is alle krediet verloren.

Wilfried: Hoe minder dat kind op mijn dienst komt, hoe beter voor haar.

Dirk: Wat zeg je dat cru.

Wilfried: Sorry, je weet wat ik bedoel. Excuses. Op een dag begrijpt ze dat wel, hoor. Laat haar intussen maar van een mooie en zorgeloze jeugd genieten.

Katrien: Als pediater zie jij de wereld door een andere bril. Je ziet meer zieke dan gezonde kinderen. Niet fraai. Het zou vast geen beroep voor mij zijn, ik zou het niet aankunnen.

Lilianne: Oh, maar hij heeft ook zoveel mooie momenten, niet Wilfried?

Wilfried: Gelukkig nog altijd meer blije momenten dan andere. Als er een einde komt aan de kommer en kwel, een kind genezen geraakt... sterker dan een orgasme, geloof me. Zo'n lachend kind doet me zweven, recht naar omhoog, de hemel in. Zonder twijfel: bij een herstart zou ik opnieuw voor pediatrie kiezen.

Katrien: Ja? Meen je dat? Na alles wat je al gezien hebt..?

Wilfried: Jaa-aa! Absoluut. Het vraagt engelengeduld om met kinderpatiëntjes te werken, communicatievaardigheden en inlevingsvermogen. Maar ik kan mijn patiënten al eens een stevige knuffel geven. En een kind zien lachen, geloof me: een mooiere beloning bestaat niet ..! Ach, iedere baan heeft zijn positieve en negatieve kanten. Misschien zou Dirk zijn hectische job ook opnieuw kiezen?

Dirk: Hectisch?! Ja, ach... ik heb belangrijke functies gehad in drie grote internationale privébedrijven... veel verantwoordelijkheden gekend, veel stress gekend. Door een geluksfactor van jewelste kon ik voor Europa gaan werken en als er één ding is dat ik uit mijn loopbaan geleerd heb, is het: hoe hoger op de ladder hoe makkelijker het gaat. Onder de noemer "cleaning my shit is your target" lossen mijn medewerkers mijn problemen op. En om eerlijk te zijn: als het ooit fout gaat, word ik *beloond*! Ik heb het volop gezien bij anderen: ze promoveren je weg, hoog uit het zicht... Zou ik dezelfde keuze maken? Absoluut! Ik heb het geld nodig om mijn levensstandaard te behouden. Onze villa, de zeiljacht, de auto's, de motorfietsen... in de toekomst misschien een mobilhome...

Katrien: Niks mobilhome.

Lilianne: Hey, laat ons niet over het werk praten, toch?

Dirk: Deal! Heb ik ook geen enkele behoefte aan. Mijn werk is in de eerste plaats mijn geldwinning, niet mijn trots. Wellicht het omgekeerde van jou, Doc.

Katrien: Schat, zijn we niets vergeten? Hadden wij geen kleine gift bij voor onze gastheer en –vrouw?

Dirk: Oh, die was ik helemaal vergeten... waar heb ik 'em gelaten..? Hier. *Ik* draag hem alleen, maar ik sta erop dat jullie hem beiden aannemen.

Lilianne: Oh, zo'n groot cadeau.

Wilfried: Dat is buiten proportie. Kunnen we dit wel aannemen, Lilianne? Ja, dat kunnen we. Dat kunnen we moeiteloos. Voor al het leed dat ze ons hebben aangedaan. Als een hond aan een boom hebben ze ons achtergelaten.

Katrien: We hebben zo vaak aan jullie gedacht. En dit is een collectie van onze gedachten die elke dag toch ook een beetje bij jullie waren.

Dirk: Telkens we in een ander oord aanmeerden, zeiden we "Spijtig dat Wilfried en Lilianne er niet bij zijn". Maak open, maak open! Het verklaart zichzelf.

(Wilfried en Lilianne maken samen het pak open)

Lilianne: Wat een mand, vrienden!

Katrien: 't Is eenvoudig: op elke stopplaats hebben we een fles gekocht van één of andere lokale specialiteit... er is wijn, rum, likeuren...

Dirk: Voodoo drankjes... Boehoe...

Wilfried: Zo. Jullie willen me omtoveren tot dronkaard!

Dirk: Haha! Ik heb me ingedekt: helemaal onderaan ligt een visitekaartje met de contactgegevens van de lokale AA... Ik ben zelfs zo goed geweest om jullie al in te schrijven... Ze waren verheugd er een medicus bij te hebben...

Lilianne: Heerlijk. Bedankt, echt... (Geeft hen beiden een zoen)

Katrien: Je kon er niet bij zijn, maar zo beleef je 't toch ook een klein stukje met ons mee.

Wilfried: Ik ga vervallen in clichés, maar: dit had je echt niet moeten doen. Echt niet... met één minder – dat kleintje, dan - waren we zeker ook tevreden.

(Er vliegt een bal over de omheining, recht op Wilfrieds achterhoofd)

Wilfried: Hola! Het stijgt me al naar het hoofd.

Katrien: Oh? Waar komt die vandaan?

Wilfried: Van het buurmeisje. Haar motoriek en coördinatie zitten alvast goed.

Dirk: Wilfried, zo'n hoofd als het jouwe kan ze dan ook niet missen, toch?

Katrien: Ik zie haar niet.

Lilianne: Daar. Kijk rechts van de bamboe, daar zie je ze staren. In dat witte kleed.

Katrien: Oh ja. Goh..! Ik zie het kleed, geen hoofd. Dat heeft ze toch..?! Een beetje eng, vind ik. Brrr...

Wilfried: Ze doet geen vlieg kwaad. (Neemt de bal en gooit hem terug). Pak aan, meid!

Dirk: Ze vraagt misschien om aandacht. Is ze enig kind, of heeft ze broers of zussen?

Wilfried: Ja. Enig kind.

Katrien: Staat ze er nog?

Lilianne: Ja, hoor. Wat meer naar links, nu.

Katrien: Ik zie alleen 't witte kleedje. Spooky. Als ik 's avonds iemand zo in mijn tuin zag staren, ik schrok me een broek vol.

Wilfried: 't Is best een lief kind, met af en toe wat muizenstreken. We zijn het gewoon, die spielereien. (Zwaait) Hallo!

Lilianne: Nu is ze weg. Hoor eens hoe stil het is; geen vogels, geen wind, geen krekel. Absolute stilte.

(Stilte)

Dirk: (Fluistert:) Je mag de stilte niet bij naam noemen.

Lilianne: Neen?

Dirk: Dan is ze weg. Komt uit 'La Vita è Bella', een parel van een film.

Katrien: De stilte hebben we zo vaak ervaren de laatste maanden, niet schat? Stilte kan zo overweldigend zijn.

Dirk: Wat een wereld van verschil tegenover de stad waarin we werken. Het vreselijke is dat je de drukte van een metropool mettertijd als normaal gaat ervaren.

Katrien: Op sommige plaatsen waar we verbleven was het zo stil, dat het soms beangstigend was.

Dirk: Om eerlijk te zijn zette ik soms wel eens een muziekje op, klassieke muziek. Sibelius. Bach. Beethoven. We hadden tijd zat om die prachtige muziek te beluisteren. Weet je, als je alle bestaande cantates van Johan Sebastian Bach achter elkaar zou spelen, heb je meer dan een week nodig om ze te beluisteren.

Wilfried: Ho! Ik ben thuis in klassieke muziek hoor. Als kind kreeg ik van een oude oom een viool en daar heb ik aardig wat geld mee verdiend. Elke dag dat ik dat ding in de koffer liet liggen, kreeg ik van mijn vader vijf frank.

Dirk: Parate kennis over Mozart: wist je dat zijn volledige naam Johannes Chrysosthomus Wolfgang Theophilus Mozart was? Hij liet de eerste twee namen vallen en maakte van Theophilus Amadeus.

Wilfried: Neen, dat wist ik niet, maar ik weet wel dat hij nogal vreemd liep.

Dirk: Oh, is dat zo? Was ik niet van op de hoogte.

Wilfried: Ja, hij had een Wolf-gang.

Lilianne: Flauw, hoor! Ik duik even de keuken in. (Af)

Dirk: Wolf-gang...

Wilfried: Zo. Dus jullie hebben de tijd gevonden – genomen – om alles op een rijtje te zetten.

Katrien: Ja, dat is zo. We hebben gepraat... veel gepraat...

Dirk: Meelijwekkend dat ik eerst 1000 km moet varen vooraleer ik ook eens mijn woordje kan doen.

Katrien: Wat ben jij 'n underdog, he.

Dirk: We hebben soms ook wel eens ruzie gemaakt. Een zeilboot midden op zee is de ideale plaats om discussies te voeren: je kan elkaar niet ontlopen, je *moet* werken aan een compromis, aan wederzijds begrip en aanvoelen.

Wilfried: Als de twistgesprekken maar niet de overhand nemen en er ook wat plezier aan over blijft.

Dirk: Kijk, Wilfried, beste vriend: we beseften allebei heel goed dat die wereldzeereis een *noodzaak* was voor ons. Als koppel. We stonden er allebei argwanend tegenover, maar waren beiden van mening dat we 't een kans moesten geven.

Katrien: Zo is dat. De laatste strohalm, letterlijk de laatste houvast. Dit kon ons dichter bij elkaar brengen...

Dirk: ... Of ons uit elkaar scheuren. En tot nu toe... heb ik het aanvoelen... dat we er... voorlopig... beter van geworden zijn. Niet?

Katrien: Ik ook, schat, ik ook. Ik heb wel eens de drang gehad hem onderweg uit de boot te duwen, maar goed...

Wilfried: Voor zo'n situatie als die van jullie bestaat geen operatie of medicijn. Een loutering op zee kan helpen. Het leven kans soms zo verrassend klote zijn: het ene moment maak je in volle euforie een vreugdedans, het andere moment doe je een misstap en donder je met het hoofd naar beneden een ravijn in. (Verzinkt in gedachten)

Dirk: That's life.

(Stilte)

Dirk: Ça va, Wilfried? Wilfried?

Wilfried: Wat? Ja. Ja, ça va.

Lilianne: (Terug op met hapjes:) Lieverd, wil je de glazen van onze gasten nog eens bijvullen? Neem een hapje, Katrien.

Wilfried: (Wijst naar Liliannes lege glas) Alleen dat van onze gasten?

Lilianne: Dat zou een goeie start zijn. Ik ben er zeker van dat jij je lieve echtgenote niet zou voorbijgaan. (Ze biedt een hapje aan:) Dirk?

Wilfried: Reken maar. (Staat op. Zet zijn glas weg. Neemt het weer terug en zet het op de plateau. Haalt het weer van de plateau, zet het op tafel, stoot het lege glas om en laat de lege plateau vallen.) Hoe vreselijk onhandig van me. Tijdens mijn studie pediatrie heb ik de module 'kelner en bediening' duidelijk niet mee opgenomen. (Af)

Lilianne: (Kijkt hem na) Hij is de laatste tijd zo rusteloos.

Dirk: Hmm, lekker. Ja, hij lijkt me ietwat gespannen. Een te drukke job, Lilianne. Mensen die instaan voor andermans gezondheid geven vaak een stukje van hun eigen welzijn af.

Katrien: Het is ook een mentaal zware baan, toch? Dit schudt je bij thuiskomst niet eventjes van de schouders, denk ik dan. *Ik* zou er 's nachts van wakker liggen, vrees ik. Neen, niets voor mij. Geef mij maar constructie, staal en beton.

- Lilianne: Hij slaapt ook behoorlijk onrustig. Of hij slaapt helemaal niet. *Als* hij slaapt, wordt hij zwetend wakker en anders tref ik midden in de nacht een leeg bed aan en zit hij aan de keukentafel met een glas melk.
- Dirk: Is dit recent? Hoe lang lijdt hij al aan die slapeloosheid?
- Lilianne: Zoiets komt geleidelijk... voor zover ik me kan herinneren: een zestal maanden, denk ik. Misschien een jaar.
- Katrien: Hij had heimwee naar ons. Is dat geen verklaring?
- Lilianne: Je slaat de nagel op de kop, Katrien: een gemis aan de ware vrienden. Neen, ernstig: ik denk dat het dieper zit. Laatst hoorde ik hem midden in de nacht snikken. Ik knipte het licht aan, vroeg hem wat er gaande was. Hij krabbelde recht, mompelde iets over een nare droom en ging een glas water halen. Soms, als we 's avonds TV kijken, merk ik dat hij niet alert is en in de verte zit te staren. Als ik hem erop wijs, zegt hij dat die onzin op TV hem niet kan boeien en zijn gedachten spontaan afdwalen naar het UZ. Ze gaan de gebouwen nog moeten uitbreiden op de campus, om al zijn mijmeringen plaats te kunnen geven. (Pauze) Ach, wellicht maak *ik* er teveel vraagtekens rond en hoort gewoon het bij het ouder worden.
- Katrien: Ik vind niet dat hij al een leeftijd heeft om aan ouderdom gerelateerde slaapongemakken te lijden, hoor. Hij leek me ook vermagerd.
- Lilianne: Hij is inderdaad wat kilo's kwijt. Eerst dacht ik dat het om dat auto-ongeluk ging dat hij had in maart.
- Dirk: Ja, daarvan had je iets gemaaild. Het was niet ernstig, toch?
- Lilianne: Blikschade. Omwille van een dringende oproep reed hij 's nachts naar het UZ en in de buurt van het ziekenhuis – er liggen wat bosjes rond, het is er donker – had hij een aanrijding met een loslopende hond die plots over de baan snelde. Een fikse klap, de auto flink gedeukt. Bloed en haren kleefden er nog aan toen ik de wagen 's anderendaags zag. En het was voor eigen rekening: hij had geen tijd te verliezen, de hond was er vandoor en 's nachts zijn er zelden getuigen. Hij heeft later wel aangifte gedaan bij de politie, maar we hebben er niks meer van gehoord. Anderzijds: Wilfried is helemaal niet het type om wakker te liggen van wat blikschade. De auto is intussen hersteld en hij heeft er geen woord meer over gerept.
- Dirk: Zo kennen we hem: het materiële is voor hem van weinig belang én vervangbaar.

Katrien: Eerlijk gezegd, ik denk ook niet dat Wilfried zal wakker liggen van de schade. Eerder van de hond.

Dirk: Ik heb de oplossing: jullie moeten ook zo'n reis maken, een keertje de wereld rond. Het is een aanrader, een relationele booster. Jullie lenen onze boot, ik bezorg jullie de hele planning, jullie maken de visa en inenting in orde en kunnen zo van wal steken.

Lilianne: Dank je, ik word al misselijk van een slingerklok.

Wilfried: (Op met karaf) Sorry voor het wachten. Om teleurstellingen te voorkomen heb ik de karaf moeten bijvullen.

Lilianne: Hoezo? Ik had nochtans ruim gemeten voor acht glazen, dacht ik.

Wilfried: Ik trek je vaardigheden niet in twijfel, lieverd, maar wellicht heb ik de eerste ronde de glazen iets minder sober gevuld dan jij in gedachten had. Maar geen probleem, we kunnen er weer tegenaan... (Vult de glazen bij).

Katrien: Dank je, Wilfried, voor dit vloeibare goud.

Wilfried: Dirk?

Dirk: Doe eerst je lieve echtgenote maar. Ik merk dat er nog voldoende in de karaf aanwezig is om me deze hoffelijkheid te kunnen permitteren...

Lilianne: Hoe listig: dan heb je én de hoffelijkheid én de buit.

Dirk: En gescoord bij het vrouwelijke gezelschap. Dank je Wilfried. Vergeet jezelf niet te bedienen.

Wilfried: (Met vol glas) Dirk, Katrien, hartelijk dank voor jullie bezoek en jullie uitermate gulle gift. Proost!

Katrien: Schat, vergeet niet dat we tegenwoordig weer rekening moeten houden met alcoholcontroles. We zitten niet meer op de zeilboot, alleen op zee.

Dirk: Dat is zo. Er moeten offers gebracht worden... In sommige stammen werden vroeger de vrouwen geofferd...?

Katrien: 't Is al goed. Ik rij wel. Ik ben toch niet zo'n drinker en ik ben tot op heden nog altijd honderd procent ongevalvrij.

Dirk: Ik ook, op eentje na...

Wilfried: Ja, haha, en wat voor één...

Katrien: Als ik daaraan terugdenk, zo beschamend...

Lilianne: Och... ik had ook niet graag in jullie schoenen gestaan, hoor...

Dirk: Het toeval - of beter gezegd *het noodlot* - had me die dag toch waarlijk in het vizier?! Ik leen voor één keer – voor één keer in mijn hele leven – een auto van iemand anders. En wat voor één! En van wie! De mooie Meeuw van dokter Wilfried Hardeel.

Katrien: Meeuw? Waarom zeg je “meeuw”?

Lilianne: De Mercedes 300SL Gullwing werd zo genoemd omwille van de deuren die als vleugels openden. Hey, ben ik mee met de autotechniek of niet?

Wilfried: Je bent geweldig, lieverd. Als alle kinderen genezen zijn, starten we een garage.

Dirk: ... En op die ene keer krijg ik te maken met: 1/ een aanrijding, 2/ een vluchtmisdrijf en 3/ een vervalste nummerplaat, die ik alsnog in alle verwarring had genoteerd. Ik werd compleet crazy! En het werd er niet beter op toen men die oldtimer integraal doorverwees naar de schroothoop.

Lilianne: Ik herinner me je telefoontje nog: “Euh... Lilianne.. euh... past het als ik... euh... vanavond langskom... euh... ik heb... euh... een mededeling te doen...”

Dirk: En zij antwoordde enthousiast: “Ja, natuurlijk, Dirk, dan kan je meteen de auto terugbezorgen, want ik heb hem morgen nodig”! Pfff... Alsof ik loopings draaide, zo misselijk werd ik.

Katrien: Je had hem moeten zien zitten met die telefoon in de hand... krabbend in zijn haar, wrijvend over zijn voorhoofd... nagelbijtend... zwetend en zuchtend... een hoopje ellende in twee pantoffels. Ik heb dat grote ego nooit zo klein gezien. Het heeft een halve dag geduurd vooraleer hij je durfde te bellen.

Dirk: Geloof me, dat wil je niet meemaken, de oldtimer van je beste vriend naar de schroothoop rijden. Zo’n zeldzaam stuk...

Wilfried: Je kon er niets aan doen. Overmacht.

Dirk: Ja, makkelijke woorden. Stel je in mijn plaats, als blijde boodschapper...

Wilfried: Je was niet in fout, je had niet gedronken. Die bestelwagen die jou van de weg geramd had reed met een buitenlands kenteken en een valse nummerplaat. Wat kan ik je verwijten?

Katrien: Dat jij er zo weinig om gemaakt hebt, Wilfried. Geen kwaad woord, geen uitgestoken vingertje, geen terechtwijzing... Niks! Bewonderenswaardig. En het was zo’n prachtige auto. Ik was er zelfs een beetje jaloers op.

Wilfried: (Spottend:) Aha! Dat verklaart alles natuurlijk..!

Lilianne: Het was spijtig, zeer spijtig, maar meer ook niet. Wilfried is het type van “eens flink zuchten en weer doorgaan”. Zo’n aangename, evenwichtige echtgenoot.

Katrien: “Doorgaan” doet de mijne ook, Katrien, maar pas nadat hij zijn woede bekoeld heeft. Hij is in staat om met blote handen een bunker te slopen.

Wilfried: Ik was verdomd trots op dat karretje, het was een juweeltje, dus ja, ik geef toe: ik vond het behoorlijk spijtig. Reken maar! Het was een droomwagen, maar er zijn ergere dingen: het blijft tenslotte aan elkaar verbonden leder, rubber en staal. Ik was bovenal blij te horen dat *jij* er niks aan over gehouden had.

Dirk: Toen heb ik tegen Katrien gezegd: die Wilfried is zo’n integere vriend..

Katrien: “Ik begrijp die Wilfried niet”, heb je gezegd.

Dirk: Ja, dat ook. Wilfried is zo’n integere...

Wilfried: (Onderbreekt hem:) Ik had je niets te verwijten! Overweeg maar dat ik het anders misschien wel had gedaan..!

Dirk: ... Zo’n integere vriend die we voor altijd moeten koesteren, want zo’n grootmoedige karakters zijn uitermate zeldzaam.

Katrien: Hoe lang is ’t geleden? Ik wed erom dat Dirk er soms nog van droomt. Dat verklaart wellicht waarom hij met zijn armen omhoog slaapt.

Lilianne: Slaap jij met je armen omhoog?!

Katrien: Ja. Zo. (Doet het) Zo ligt hij, op zijn rug. Met zijn armen omhoog, langs zijn hoofd en tegen de muur, en zijn mond open. En dan hoor ik hem denken: “Oh, wat heb ik gedaan?! Hoe moet ik dit aan Wilfried vertellen! God sta me bij!”. Hoe lang is ’t geleden?

Dirk: Tien jaar! Om precies te zijn op dinsdag ...

Dirk & Wilfried: ... 4 oktober 2005.

Katrien: Zo lang slaap jij al met je armen omhoog. Ik hoop dat hem niks soortgelijks meer overkomt, want dan steekt hij zijn benen misschien ook omhoog.

Lilianne: Dan draai je hem om en gebruik je hem als bijzettafel, Katrien.

Dirk: Vier oktober 2005. Die dag vergeet ik nooit meer.

Wilfried: Ik evenmin! (Tersluiks, tegen Lilianne:) Hou hem in 't oog met de kristallen glazen, lieverd. (Tegen Dirk:) Hoe zou jij je tegenover mij gedragen als ik jouw topkarretje in de prak had gereden?

Dirk: Ik kan het me niet voorstellen, eerlijk waar. Bovendien kan ik niets eens "vanaf nul" denken, gezien ik al heb ervaren hoe jij ermee bent omgegaan. Ik ben al beïnvloed door jouw goedheid. Misschien had ik wel tegen je geschreeuwd. Ja, zou best kunnen. Ik weet het niet. Mensen maken fouten.

Wilfried: Mensen maken fouten. Jij was echter niet de mens die in de fout ging. (Af)

Katrien: Ik heb al vaak gedacht: mensen die in alle omstandigheden hoffelijk blijven, hebben - denk ik - de minste angsten.

Lilianne: Verklaar je nader..!

Katrien: Heeft niet noodzakelijk wat met de auto te maken, hoor. Ik heb al vaak ervaren dat mensen die zich arrogant gedragen of met een grote bek in het leven staan, vaak maar een kwetsbaar hartje hebben. Zo beschermen ze zich, met die harde buitenkant. Houden ze potentiële aanvallers mee op afstand. Dus – denk ik – als je anderen niet zo hard of grof behandelt, is dat omdat je er minder noodzaak toe hebt, je minder kwetsbaar bent en je minder angsten kent.

Lilianne: Zou kunnen kloppen. De spreekwoordelijke ruwe bolster met blanke pit.

Wilfried: (Op met een vol glas en een geopende fles champagne) Wie nog?

Lilianne: Hij is echt in feeststemming. Anders houdt hij het bij één glaasje. Ik zou dit moeten filmen, want dit gelooft niemand.

Dirk: *Ik* zal getuigen, Lilianne. Als ik het me morgen nog herinner...

Wilfried: Het is een *vereiste* op deze bijzondere dag. Openheid van geest. Openheid – van - geest. (Maakt zijn glas leeg en vult weer bij). Iemand?

Dirk: (Reikt zijn glas:) Yep, ik heb een chauffeur.

Katrien: Bovenmatig alcoholgebruik verkort je levensjaren, schat.

Dirk: Klopt, maar ik ben niet naar hier gekomen om mijn leven te rekken, wel om de kwaliteit te verhogen.

Wilfried: Lieverd?

Lilianne: Neen, Wilfried, de alcohol palmt me te snel in. Dat weet je best.

Wilfried: (Losjes, eerste tekenen van dronkenschap) Is bij mij niet anders, Lilly. Dusss... korte synthese tot op heden: mensen maken fouten... - da's eentje om in graniet te beitelen - ... (met zijn armen omhoog:) Dirk roept 's nachts de goden op... en... de wereldreis was een succes... dat laatste betekent ook: het huwelijk houdt stand..?

Lilianne: (Licht gegeneerd:) Wilfried, je windt er ook geen doekjes om...

Wilfried: Dat is uit gemeente bezorgdheid om onze dierbare vrienden, Lilly. Omwachtelingen verdoezelen de wonden. Letsels moet je onbedekt beoordelen.

Dirk: Ach, we zijn niet onder vreemden, Lilianne. Ja, Wilfried, zoals het er nu naar uitziet... ons huwelijk houdt voorlopig stand.

Wilfried: Mooi. Jullie horen samen. Ondanksss... ondanks – hoe zal ik het zeggen – ondanks *externe invloeden*... Die moeten jullie – samen – weerstaan...

Katrien: Dat doen we. Dat proberen we. We werken eraan, elke dag opnieuw. En het resultaat wordt elke dag een klein beetje beter, niet?

Dirk: Jawel, Katrien. Zeker. De therapeut heeft ons opgedragen elkaar zeker niet te ontlopen. We mogen het gebeurde niet verdringen, maar moeten het een *plaats* toekennen, een plaats in de geschiedenis van *ons leven*.

Katrien: Die woorden klinken eenvoudig, maar... als ik *hem* zie... ja, dan link ik automatisch naar... naar pijnlijke herinneringen... naar... naar haar...

Dirk: Schat... dat is ook volkomen normaal.

Lilianne: Herinneringen wis je niet uit. Al zouden we dat soms wel willen: Tipp-Ex on the brains.

Dirk: Ik begrijp Katrien daarin. Dat kan ook niet anders, dat ze me associeert met...

Katrien: “Haar”, zeg ik, maar ze heeft natuurlijk een naam: Aurélie. Ik wil er absoluut niks onpersoonlijks van maken. Dat wil ik niet. Zo werkt het niet: maak iets onecht en het bestaat niet. Maar als ik Dirk zie, doemt Aurélie ook op in het beeld. Ergens. Ergens is ze dan ook. Ik kan die scheiding mentaal niet maken. Ik wil ze ook niet maken, denk ik.

Dirk: En je hoeft ze niet te maken, Katrien. Dat hoeft ook helemaal niet. Niemand vraagt daar om.

Lilianne: Zoveel moois dat jullie tweeën hadden... hebben, mag niet verloren gaan. Jullie hebben zo'n geschiedenis samen, kennen elkaar al zoveel jaren...

Katrien: Daar vechten we voor. En de wereldreis was een prima evenwichtsoefening, maar als je weer in eigen land bent, komt het verleden wel heel snel terug achter je aan.... Dan zie ik beelden van hem en Aurélie... Als ik in de tuin kom en ik zie de lege hangmat... is die plots weer gevuld met het beeld van toen ik ongepland vroeger stopte met werken, thuiskwam en Dirk er lag te slapen met Aurélie in zijn armen... zoiets... Ik zie hem met Aurélie op het terras... in het park... in de auto... op bed ook... overal... zelfs op plaatsen waar hij met haar niets eens geweest is.

Dirk: Zoiets doet pijn, ik beseft dat die pijn gelinkt is aan alles wat ons omringt. Die oude beelden krijg je niet weg. Je kan vooraf niet indenken hoe iemand die je levenspad zo kort kruist, kan leiden tot een dergelijke ontwrichting. Ik wou dat ik er meer kon aan doen, dingen terugdraaien, herschikken, maar ik ben niet bij machte. Helaas. Ik kan vrijwel alles kopen en betalen, maar deze case gaat mijn financiële machten te boven.

Katrien: Laatst vond ik in zijn wagen nog een haarspeld van haar... Dat is... Alsof men de haarspeld open plooit en diep in je hart steekt... Altijd doemt er wel iets op dat me teruggooit in het verleden. Iedere keer als ik denk dat ik weer iets steviger in mijn schoenen sta, de geschiedenis een beetje op de plaats heb, komt er onverwachts beeld of geluid of 'n geur... flashbacks... hoor ik haar lachen om Dirks geknuffel. En als ik ergens roodharige krullen zie, op straat, op het werk, in de winkel... komt het beeld van Dirks vinger die er rondjes in draait. (Zucht, herpakt zich) Het was best een apart duo, die veertiger met zijn jonge muze.

Wilfried: Ja, Dirk en zijn charmes bij het vrouwvolk... Kop op! Naar mijn diagnose zijn jullie het kwaadste punt reeds voorbij.

Lilianne: Dàt denk ik ook. Ach, jullie zullen deze crisis vast overwinnen. Er sterker uitkomen ook. Doorbijten.

Dirk: Dat *hoop* ik. Dat hoop ik oprecht. Het is een kwestie van begrip ook, van toestaan, toegeven, erkennen. Klinkt natuurlijk allemaal makkelijker dan het is.

Katrien: "Toestaan", alsof ik het heb toegelaten...?

Dirk: *Het lot* toestaan, bedoel ik. Erkennen dat ons bestaan wendingen kan nemen die we niet kunnen – of willen – voorzien. Ach, een vrouw als Katrien is me te waardevol om te verliezen. Het verleden is gefixeerd, kunnen we niet meer aanpassen, maar de toekomst ligt als klei voor ons. Harde klei, weliswaar, maar - mits geduld en doorzetting - bewerkbaar. Er kan nog iets van gemaakt worden, van ons beidjes. Ik kan me ook helemaal geen leven zonder Katrien indenken. Daartoe haal ik het onderste uit de kan, probeer ik alles. (Lachend,

een poging de stemming weer te kantelen:) Al moet ik er godverdomme nóg een wereldreis voor maken. (Katrien glimlacht). Kijk, daar doe ik het voor, voor die mooie glimlach op haar gezicht.

Katrien: Of we 't samen volhouden als echtpaar of niet, die tweede wereldreis, daar hou ik je aan, vriend!

(Er weerklinkt een zich steeds herhalend geluid van twee schrille, lange tonen op een blokfluit, gevolgd door twee korte, zachte tonen en weer drie korte, zachte tonen).

Lilianne: Katrien, ik ben je getuige. Roep me maar op als het nodig is.

Katrien: Aurélie heeft onze relatie doormidden gekliefd. Telkens één van ons zijn emotionele balans terugvindt, gaat de ander er onderdoor. Afwisselend op en neer, als fietspedalen, trappen we door ons leven heen.

Dirk: Zo is dat: ze heeft haar stempel gedrukt in ons bestaan.

Katrien: Wat hoor ik toch aldoor?

Wilfried: Het buurmeisje, denk ik. En een houtfluit...

Lilianne: Een *blokfluit*, lieverd...!

Wilfried: Ik ben medicus, geen musicus. Maar – hey! - ik hoorde wel dat het om een *houten* blaasinstrument ging.

Dirk: Hoe lang houdt ze dit vol?

Wilfried: Uren, als je wil. Een kind zoals zij werkt op inversiesturing; als je vraagt om ermee op te houden, doet ze er ongetwijfeld nog een schepje bovenop. Dus... (Roept enthousiast naar het kind, applausseert:) Bravo meid, dat is een mooi nummertje! Prachtig! Mooi-mooi-mooi. Je bent een geweldige fluitiste. Zo mooi. Echt goed van je, hoor! (Het fluiten stopt. Tegen Dirk:) Moet je echt geen pediater voor zijn, hoor, lukt ook zonder universitaire studies.

Lilianne: Daar is de vredige stilte terug.

Katrien: Vredig... Ik associeer stilte niet meer met vredig. Stilte staat voor een gebrek aan leven. Dat verklaart wellicht waarom mensen bang zijn van stilte, dan gaan ze geluidjes maken om de stilte te doorbreken. Stilte creëert verwarring.

Wilfried: In het Orfield Laboratorium in de Verenigde Staten heeft men de stilste ruimte ontwikkeld. Daarin hoor je alleen nog je lichaamseigen processen. De langste verblijftijd bedraagt drie kwartier. Gegarandeerd dat je gaat hallucineren.

Dirk: Binnen twee weken moet ik weer aan het werk. Ik weet niet wat ik ervan moet denken, ik heb er een dubbel gevoel bij. Katrien en ik hebben zo'n fijne, intense tijd doorgebracht samen en nu moet ik weer afstand nemen van haar. Anderzijds kunnen we niet eeuwig blijven rondzeilen...

Katrien: Niet?

Dirk: ... En helpt het werk me om hier aan land aan het hersengekauw te ontsnappen.

Lilianne: Bezig blijven is de boodschap, met werken of zeilen, maakt niet uit, maar door te piekeren draai je jezelf spiraalsgewijs de diepte in.

Katrien: Ik red me wel. Denk ik. Al heb ik niet veel zin om al die bouwverven weer af te rijden en vergaderingen met aannemers te plannen. Ik zie wel. Misschien is industriebouw toch niet mijn terrein, denk ik soms. Misschien moet ik ook iets met kinderen... een crèche openen of zo...

Dirk: En die tussentijdse verre verplaatsingen alweer... Net als je bijna een jaar 24/24 uur samen hebt doorgebracht... Het zal een groot contrast zijn, alleen slapen in die buitenlandse hotels.

Wilfried: En je vertrouwt hem, Katrien, die yuppie met zijn meerderheid aan vrouwelijke medewerkers..?!

Katrien: Ja, ik vertrouw hem. Als ik hem niet langer vertrouw, kan ik er ook geen relatie mee aanhouden. Vertrouwen is de basis. Zonder vertrouwen kan het niet. Ja, ik vertrouw hem nog, absoluut! Ik ken zijn zwakheden, maar ook zijn drang en ijver om gemaakte fouten weer recht te zetten. Hij is – naast jullie, natuurlijk – het belangrijkste in mijn leven: zonder ouders, broers of zussen moet ik ten allen tijde op mijn partner kunnen vertrouwen.

Dirk: Ik besef intussen zelf ook wel wat een goeie partij ik onder eigen dak heb. Als er anderen naar me lonken is dat niet zelden om mijn naam of status. Katrien wordt me nooit teveel, mijn werk daarentegen...

Lilianne: Dat heb jij toch ook wel eens, Wilfried?

Wilfried: Wat bedoel je? Dat anderen naar me lonken?

Lilianne: Neen, ik bedoel dat het werk je wel eens teveel wordt.

Wilfried: Dat het werk me teveel wordt? Neen, dat heb ik niet. Helemaal niet. Het werk wordt me niet teveel. De *gevolgen* van mijn werk kunnen me wel eens teveel worden, maar het werk... het werk is me geenszins teveel. Als ik jonger was, zou ik meer doen. Naar Afrika trekken, bijvoorbeeld om daar kinderen te

helpen. Er gaan nog teveel kinderlevens ten onder aan pietluttigheden: wat hier 'n kleine ingreep is, is in verre landen vaak een mirakel. Ja, dat zou ik er nog graag bijnemen, als dat zou kunnen.

Lilianne: Je werkt al ruim zestig – zeventig uur per week.

Katrien: Zestig uur. Niet niks. Ik probeer de dingen rond te krijgen op veertig uur.

Dirk: Hij is dokter, zijn loon staat in verhouding. Poenscheppers hoor, in het UZ.

Katrien: Ja, maar het zal ook met minder werkuren kunnen, toch.

Wilfried: Ik wed erom dat jij meer verdient dan ik, maar daar gaat het niet om. Een nefroloog verdient ook merkkelijk meer dan ik. Het gaat erom dat ik heb kunnen studeren op kosten van de maatschappij en mijn tegenprestatie nu niet moet terugschroeven naar een part-time job. Dat kan niet.

Lilianne: Ja, minstens zestig uur per week werkt hij.

Wilfried: Zestig uur op weekbasis is me niet teveel, lieverd. Echt niet. Neen, het werk is me niet teveel. Waar haal je dat idee?

Dirk: Kijk maar uit. Er zijn wel meer dokters die er onderdoor gaan. Je zou niet de eerste zijn.

Wilfried: De medailles voor die eerstgesneuvelden zijn al lang weggegeven. De kerkhoven liggen er vol mee. (Stilte) Sorry.

Dirk: Neen, 't is OK. 't is OK.

Wilfried: Ik ben vandaag niet erg alert als het op empathie aankomt.

Katrien: 't is OK, Wilfried. Je hoeft ook niet de hele tijd op eieren te lopen.

Wilfried: Toch... (Ontdoet zich van zijn glas) Niet *alle* remmingen moeten worden weggespoeld. Sorry, nogmaals.

(Pauze)

Dirk: Bedankt trouwens dat jullie tijdens onze afwezigheid voor haar gezorgd hebben, voor Aurélie. Mijn kleine muze.

Lilianne: 't is geen moeite. Dat weten jullie. Het is zelfs een voorrecht.

Katrien: We zijn er gisteren langs geweest en alles lag er piekfijn bij. Bedankt.

Dirk: Mooie bloemen hebben jullie d'er op gezet. Haar grafzerk was de fleurigste van de hele rij. En dat buxus-konijn was best grappig. En dat bloemstukje... ik vraag me af waar je zoiets vindt.

Wilfried: Op bestelling. Bij een goeie bloemist. Draken, vliegers, paarden... ze maakt alles met bloemen.

Katrien: Ze zou het moeten weten, Aurélie. Het kind was zo gek op bloemen. Als ze bloemen zag, begon te met grote ogen te wijzen: "bjoem... bjoem..". Ach.

Dirk: Mijn bloemenkind, zei ik dan. Mijn... (Slikt het weg) Tja... Ach..

Lilianne: Wilfried heeft alles ingekocht en eigenhandig opgefrist. Aurélie's laatste rustplaats staat er in eer en glorie. Hij waakt over zijn petekind, niet Wilfried?

Wilfried: Ik waak. Zo is dat.

Dirk: Niet dat we ooit haar geboortedag zouden kunnen vergeten, maar als die datum valt, en je bent niet eens in de buurt, dan...

Katrien: Ja, je hebt gelijk Dirk. Toen we op zee waren en haar verjaardag... Die dag, ik zou het roer hebben omgegooid en weer naar huis zijn gevaren. Het creëert een schuldgevoel... alsof...

Lilianne: 't Is toch niet omdat je die dag niet aan haar zerkje staat, dat je je eigen kind uit je geheugen gewist hebt?

Katrien: 't Is alsof... alsof je bij haar wil zijn, een cadeautje geven, haast.

Lilianne: Wilfried heeft haar prachtige bloemen bezorgd. Het zou anders ook aan ons binnenste vreten, geloof me.

Wilfried: Wat je zegt.

Dirk: Toen jullie die foto van haar zerkje mailden, gaf het een dubbel gevoel: "we zijn er niet bij", maar "ze is in goede handen".

Lilianne: Dank je.

Katrien: Laten we er over ophouden - een andere keer over praten, bedoel ik, schat.

Dirk: (Zucht) Kijk, dat is ons probleem: we associëren elkaar altijd met verlies. Zij vecht met beelden van mij met Aurélie in mijn nek of op mijn buik, ik met beelden van Aurélie aan haar borst of in haar armen. Elke dag weer moeten wij weerstand bieden. We houden van elkaar en toch strijden we op één of andere manier *tegen elkaar*. Ongerijmdheden ten top. Wilfried, vul mijn glas nog eens bij, wil je?

(Wilfried vult bij. Stilte)

Dirk: Ik weet ook dat, als ik zeg weer te gaan werken, het eigenlijk een vlucht is. Het is een vlucht. Deze macho met zijn torenhoge ego vlucht voor de feiten. Ik denk nog teveel met mijn benen.

Katrien: Het komt wel goed, schat. Het komt goed. We houden vol.

Dirk: Slapeloze nachten, Wilfried, jij weet ook wat het is.

Wilfried: Hoe bedoel je?! Slapeloze nachten...?

Dirk: Jij slaapt ook slecht.

Wilfried: Och, niet overdrijven.

Lilianne: Je slaapt slecht, lieverd.

Wilfried: Toch niet zoals..? Enfin, ik wil mijn nachtelijke onrust niet vergelijken met die van mensen die een lot hebben ondergaan als Dirk en Katrien.

Dirk: Als jij zo'n directe vragen mag stellen over ons - Katrien en ik, onze relatie, onze verloren dochter - heb ik dat recht ook. Ergo: wat houdt *jou* 's nachts wakker? Voor de dag ermee.

Wilfried: 's Nachts wakker... Och... (Kijkt naar Lilianne) Zo bar slecht is het toch niet gesteld met mijn slaappatroon?

Lilianne: Volgens mij haal jij geen vier uur slaap, lieverd.

Wilfried: Ha! Als je dat met zekerheid kan stellen, slaap je vast nog minder dan ik. Ik word wel eens wakker, ja... dat gebeurt wel eens...

Katrien: Amper vier uur slapen is meer dan "wel eens wakker worden".

Wilfried: Ik bedoel.. Ach... Ik wil niet... Niet... Laten we er geen drama van maken. Misschien zijn we gewoon toe aan een andere matras of zo.

Lilianne: Dat zou best eens kunnen: deze ligt er al een heel jaar op...? Wilfried, wees ernstig...

Wilfried: Een ander *type* matras, bedoel ik. Ik word ouder... en mijn rug... nu, ja...

Dirk: Wilfried, we zijn vrienden, al zo vele jaren de beste vrienden. Ik heb geen betere vriend dan jij. Ik mag best wel eens iets terugdoen, hoor. Een luisterend oor zijn is dan nog het makkelijkste. Man, wat jij al voor ons betekent hebt... dat... dat is...

Katrien: Daar zijn geen woorden voor.

Dirk: ... Daar zijn geen woorden voor. Oprecht. Ik zou van jou alles kunnen verdragen, al beken je een moord.

Wilfried: Lilianne, haal pen en papier en laat die uitspraak alvast optekenen, met datum en handtekening. En uur.

Dirk: OK. Ik wil het je ook niet onder druk uitpersen. Het zijn misschien niet de juiste omstandigheden. Het is wellicht niet het geschikte moment voor een persoonlijke openbaring.

Katrien: Dat is het nooit. Het beste tijdstip om diepersoonlijke zorgen te uiten is altijd dat moment dat al voorbij is. Dan kijk je terug en denk je: *toen*, toen had ik mijn mond moeten opendoen.

Wilfried: (Kijkt haar aan, ze knikt bevestigend terug) Jij bent een verstandige vrouw, Katrien.

Katrien: Bedoel je dat cynisch?

Wilfried: Neen, absoluut, niet. Ernstig. Oprecht. Gemeend.

Dirk: Je weet ons te vinden, Wilfried, blijf er niet mee lopen. Het draaien van die hersenmolen helpt je niet vooruit. Blijf er niet mee lopen.

Wilfried: Was ik niet van plan.

Lilianne: Lieverd...? Nu maak ik me pas echt zorgen. Wilfried?

(Stilte. Wilfried drinkt zwijgzaam.)

Dirk: (Springt Lilianne bij:) Wilfried, Doc, waarde, waarde vriend, je zit op iets te broeden en we weten niet eens of het een piepkuiken dan wel een krokodillenjong is. Gooi het eruit. Hop! Maak je d'er vanaf! Ik sta je bij. Tot in de vuurlinie, makker.

(Het fluiten herbegint, bouwt langzaam op)

Wilfried: Als ik het eruit gooi, direct en onomwonden, dan zak jij door je stoel.

(Stilte)

Lilianne: Oh... Wilfried... Heb jij misschien... Wilfried, ben jij vreemd gegaan?

Wilfried: Lilianne. Lilly, lieverd...

Lilianne: Sorry, het is het eerste dat in me opkomt. Sorry. Het was dom van me. Zo uitzonderlijk is dat niet in een mensenleven... Het zou toch niet onmogelijk zijn dat... Op je werk... collega's... verpleegsters...

Wilfried: Daar lopen inderdaad prachtige exemplaren bij. Maar geen enkele die jou overtreft. Geen enkele, Lilianne. Geen enkele.

Dirk: Godverdomme.

Wilfried: Wat? Het is me menens. Ik zet mijn vrouw, mijn verleden en toekomst, niet op het spel voor zo'n kippetje dat zich relationeel nog moet bewijzen.

Dirk: Wilfried, jij... je hebt een misstap begaan.

Wilfried: Ja. (Neemt de fles er terug bij) Doen we dat niet allemaal, elke dag opnieuw..? Fouten maken, rechtzetten – als we nog kunnen - en weer doorgaan?

Dirk: Wilfried, man... jij onderschat mijn scherpzinnigheid... het valt op zijn plaats... Ik heb brains, hoor, grijze massa... Met mijn Einsteinmechaniek zie ik die puzzelstukjes zo in elkaar schuiven... Die Porsche... die aanrijding met je Porsche... het was geen hond. Je hebt iemand aangereden.

Lilianne: Wilfried?

Katrien: Neen toch?!

Wilfried: (Voor zichzelf:) Ik heb een fout gemaakt. Zo is dat.

(Lange schrille fluittoon)

(PAUZE)

TWEEDE BEDRIJF

Wilfried: (Voor zichzelf:) Ik heb een fout begaan. Zo is dat. Mogelijk weten jullie liever niet welke, maar anderzijds moeten we – voor een eerlijke gang van zaken - sommige dingen nu eenmaal openbaar maken... Denk niet dat jullie me nu als een oester hebben opengebroken, me geforceerd hebben tot een openbaring; ik had dit reeds gepland, ik was hierop voorbereid. (Pauze) Ik heb *getracht* me voor te bereiden. Voor bepaalde probleemstellingen bestaat nu eenmaal geen planmatige aanpak.

Dirk: (Tegen Katrien:) Zie je: mijn Einsteinbrains... Ik detecteer zoets onmiddellijk. Ik leg verbanden. Deduceer. Abduceer. Analyseer. Out-of-the-box denken is nu eenmaal mijn tweede natuur. Wilfried, beste vriend, wat het ook is, het is mijn tijd om jou bij te staan. Ik heb connecties, ik ken een heleboel topadvocaten, het kruim van justitie, geloof me. Ze zullen je bijstaan.

Wilfried: (Verward:) Me bijstaan? Jouw advocaten zullen me bijstaan?

Dirk: Fouten maken is des mensen, Wilfried. Niemand is onfeilbaar. Ik regel dit voor jou. Geloof me, die aanrijding... Je bent zeker niet de eerste die een vluchtmisdrijf pleegt en OK, als dokter – ik geef toe – het ligt niet voor de hand, maar er bestaat ongetwijfeld een juridische ontsnappingsroute. “If you argue right, you are never wrong”. Als boezemvriend help ik jou hierdoor, Doc.

Lilianne: Ik word hier even... ongemakkelijk van. Hoe kan jij...? Iemand aanrijden en doorrijden? *Jij?* Jij zou uit een rijdende auto springen om iemand hulp te verlenen?! Wilfried, lieverd, waarom heb je daar nooit iets van gezegd...? Ik dacht werkelijk dat het een hond was...?

Wilfried: Het was ook een hond. Ik heb het beest mankend en jankend de bosjes in zien verdwijnen. Een hond. Geen mens, niet eens een weerwolf, een hond. (Dirk staart verbaasd) Woef. Hijg. Kwispel. Weet je wel? (Stilte)

Dirk: Een hond... Zo.

Katrien: Een hond? Dus euh... als ik het goed begrijp, maakt de aanrijding op zich geen deel uit van jouw... probleem.

Wilfried: Zo is dat. Die hond staat er geheel buiten.

(Katrien gniffelt)

Dirk: Wat? Waarom..? Wat heb jij..?

Katrien: Sorry. Sorry, 't is niet het gepaste moment. (Hervalt in het lachen. Dan tegen Dirk:) Jij met je brains, je scherpzinnigheid.

Dirk: Er is nog altijd een "problem statement", schat.

Katrien: (Stopt met lachen) Sorry. (Kijkt naar Dirk, proest het uit, gaat weg) Einstein...!

Dirk: (Verontschuldigend:) Ontlading.

Wilfried: Begrijp ik.

Dirk: Gebeurt wel meer. De laatste tijd.

Katrien: (Off scene:) EINSTEIN!!! (Gelach)

(Stilte)

Lilianne: Ik denk dat ik maar even wacht met het diner...

Dirk: Ga verder, Wilfried. Excuseer ons: we hebben je onderbroken.

Wilfried: Ik wacht wel even, op de vrouw van Einstein.

Lilianne: (In een poging de balans te herstellen:) Iemand nog een hapje... in tussentijd?

Wilfried: Dank je. Ik heb eigenlijk geen eetlust. Wat zijn die... kleine rode dingetjes? Pepertjes?

Lilianne: Regendruppels. Een soort mini-paprikaatjes.

Wilfried: Pittig.

Lilianne: Komt uit Peru.

Dirk: Peru? Jij gaat ver winkelen.

Lilianne: (Op de mand met flessen wijzend:) Moet jij zeggen, Dirk...

Katrien: (Op) Vergeef me, echt. Ik reageer de laatste tijd zo vreemd op alles. Ik weet me soms geen houding. Sorry. Wilfried, mijn verontschuldigingen. Het was ongepast. Net op 't moment dat jij een persoonlijke mededeling wil doen... Sorry.

Wilfried: Hoeft niet, Katrien, 't is OK. Jij hoeft je helemaal niet te verontschuldigen. Bon, wat ik wou zeggen... waar intussen de hoogste tijd voor aangebroken is... (Knijpt zijn glas stuk)... verdomme...!

Lilianne: Opelet, lieverd, met dat glas...! Alweer...

Dirk: Rustig, Wilfried, rustig man, wind je niet op. Je oogt zo verdomd gespannen, een beroerte nabij. Zo erg zal het niet zijn, toch? Ik zou niet willen dat je... dat we een ambulance moeten bellen. Kom op zeg, doe 't even rustig, wil je. Ik krijg angstkriebels van je zo te zien, vriend. Adem rustig in en uit. We lossen dit samen op. Beloofd.

Wilfried: Beloofd..? Je weet niet eens waar het om gaat.

Dirk: Dat risico neem ik. Alles beter dan jou onderuit zien gaan. "Problemen bestaan niet, alleen uitdagingen", je kent mijn motto.

Wilfried: Bedankt voor je empathie. (Gaat naar de tafel, neemt een ander glas, vult bij. Herpakt zich, schijnbaar onverstoord:) Waar ik naartoe wil, Dirk en Katrien... en Lilianne, natuurlijk... ik heb dus een fout begaan.

Katrien: Dat zei je al, ja, maar welke fout? Wanneer? Wat is er dat je zo...?

Wilfried: Met... met euh... ik ga met de deur in huis vallen: met Aurélie.

(Stilte)

Dirk: Met Aurélie? Met...?

Katrien: Ho! Wacht even...

Dirk: Hoezo "een fout gemaakt met Aurélie"?! Bedoel je Aurélie... Aurélie zelf of haar grafzerk of..? (Stilte) Wat bedoel je nu eigenlijk, Wilfried, wees eens duidelijk, man.

Lilianne: De grafzerk ligt er netjes bij..? Daar is niets op aan te merken... Toch..? Wilfried..?

Dirk: Lilianne, wat bedoelt hij? Wat bedoelt Wilfried?

Lilianne: Ik heb er geen idee van, Dirk. Dit is ook nieuw voor mij.

Wilfried: Wat ik zeg: met Aurélie, jullie dochter. Aurélie. Jouw muze, Dirk. Mijn petekind. Ik heb een fout begaan. Ik euh... hoe...

Katrien: Hoe kun jij een fout...?! (Overdenkt de situatie:) Hoe kan...? Het was toch Kawasaki? Je zei toch dat het Kawasaki was?! Wilfried?!

Wilfried: Natuurlijk, Katrien, dacht je dat ik jullie wat zou voorliegen: ze leed aan de ziekte van Kawasaki. Laat daar geen twijfel over bestaan. De ziekte van Kawasaki of mucocutaan lymfeklier syndroom, MCLS. Een hyperreactiviteit van het immuunsysteem gecombineerd met een zekere vorm van genetische

aanleg. Een non-congenitale - dus verworven, niet aangeboren - hartafwijking. Tot daar klopt alles wat jullie ervan weten.

Dirk: Maar...?

Wilfried: Als een Boeing uit de lucht valt, neerstort, is dat nooit toe te schrijven aan één enkele technische fout, altijd een veelvoud.

Dirk: Laten we 't niet over vliegtuigen hebben, Wilfried. Kom op, man.

Wilfried: Ik bedoel: één fout maakt in een goed georganiseerd systeem zelden een ramp. Ik heb haar, Aurélie - na een korte check, weliswaar - toegewezen aan een pediater in opleiding, omdat het die avond verschrikkelijk hectisch was op de afdeling. Ik had bovenop de normale chaos een acute situatie met een zwaar gehavende peuter in een vergevorderd ziektestadium en een baby met vergiftiging, allebei balancerend op de grens van leven en dood. Aurélies lot toevertrouwen aan een stagiair had ik in de eerste plaats wellicht niet moeten doen, meen ik. Zeker niet met Aurélie. Maar bovenal: mijn diagnose, mijn initiële diagnose, was fout. Ik heb hem – de pediater in opleiding - wellicht op het verkeerde spoor gezet.

Dirk: Godverdomme, ik geloof mijn oren niet...! (Staat op, tegen Katrien:) Jij rijdt! (Gaat dan naar de mand, haalt er een fles uit, giet zijn glas vol) Wilfried, waarde... dokter, wil je zo goed zijn – godverdomme - om mij, ons, uit te leggen, *wat er waar* precies is misgegaan?! Ik meen dat we daar *recht* op hebben?!

Wilfried: Natuurlijk. Vanzelfsprekend hebben jullie...

Katrien: Ik weet echt niet meer waar ik het heb... Ik voel me onwel, benauwd ook, alsof ik ga braken...

Lilianne: (Naar haar toe:) Zal ik even een glas water voor je halen?

Katrien: Neen, alstublieft, laat het... ga even... ga even weg, Lilianne. (Gaat op de hurken zitten). Weg... weg...! (Liliane houdt haar stap ik) Ik heb ruimte nodig, sorry... Lucht... zuurstof...

Dirk: Wilfried? Focus, man, en ga verder!

(Iemand gooit richting Dirk een keitje over de haag)

Wilfried: Als jullie zo fair willen zijn om jullie ergernis of woede op mij te richten en niet op mijn echtgenote. Zij staat buiten deze context. Sta me toe te resumeren: de ziekte van Kawasaki is *zeldzaam*, komt twee keer meer voor bij jongens dan bij meisjes en manifesteert zich meer in Aziatische landen dan in onze contreien.

Ik pleit mezelf niet vrij, ik omkader het. Om maar te zeggen dat het geen roodvonk was. Maar ik meende, maakte de inschattingsfout, dat het dat nét wel was: scarlatina, roodvonk.

Katrien: “Inschattingsfout”, bij mensen? *Inschatten*?! “*Schatten*”?!

Wilfried: Ik bedoel natuurlijk diagnosticeren, Katrien. Er bestaat geen specifieke labotest waarmee je de ziekte van Kawasaki kan aantonen. Ik heb voorheen in mijn praktijk nog nooit oog in oog gestaan met MCLS. Niet één arts in ons UZ, overigens. Nogmaals: ik pleit mezelf niet vrij.

Dirk: Je omkadert het.

Wilfried: Ik doe een poging de feiten objectief op een rij te zetten.

Dirk: Dat had ik je liever anderhalf jaar geleden zien doen, dokter.

Katrien: (Intussen op handen en voeten) Laat hem praten, Dirk... ik wil dit allemaal... ik wil... dit weten... denk ik toch... pfff, ik heb het warm... koortsig... mijn maag pompt... (Kokhalst) Sorry...

Lilianne: (Die er verloren bij staat) Zal ik toch geen glaasje water halen? Katrien..? Een glas water..? (Katrien wuift het weg)

Dirk: Ga verder, Wilfried. We wachten.

Wilfried: Haar symptomen – huiduitslag, een rode tong, opgezette lymfeklieren, koorts, et cetera – leidden me verkeerdelijk naar roodvonk. Wat de huiduitslag betrof heb ik een second opinion van een dermatologe gevraagd. Ook zij legde geen onmiddellijke link naar MCLS, omdat het nu eenmaal zelden voorkomt. Het feit dat we te laat de ziekte hebben kunnen determineren, en met aanzienlijke vertraging de behandeling met immunoglobuline hebben ingezet, leidde tot de vorming van aneurysmata...

Dirk: Aneu-wat?! Spreek eens klare taal, man!

Katrien: Laat hem, Dirk, laat hem praten.

Dirk: Ik wil het dan ook begrijpen, geen jargon. Die witjassen kunnen je je nakende dood meedelen alsof het een Latijnse viering is.

Wilfried: Aneurysmata: aantasting van de binnenwand van de kransslagaders. Ik heb naderhand onmiddellijk een kuur met corticosteroiden laten inzetten. Helaas... De aneurysmata leidden tot een infarct en... en haar... haar overlijden.

(Stilte)

Wilfried: (Zwaar aangeslagen:) Ik heb alles geëvalueerd: allergische reactie, meningitis, mazelen, Toxic Shock Syndroom... behalve... Ik begrijp nog altijd niet... Ik kan niet eens vatten dat...

(Stilte)

Wilfried: (Herpakt zich:) Na analyses van bloed, stoelgang, urine, keelslijmprop,... kwam tenslotte aan het licht dat de ziekte van Kawasaki de boosdoener was. Maar toen was al teveel tijd verstreken en... Aurélie was al ver...

Dirk: Stop! Stop.

Katrien: (Nog steeds op handen en voeten) Ik weet niet eens of ik dit wel wilde weten.

Lilianne: *Daarom* slaap jij onrustig, Wilfried.

Wilfried: Ik lig er al maanden wakker van. Maanden. Maanden. Maanden. Elke dag en nacht draait de film: vooruit – stop – terugspoelen... weer vooruit, weer terug... Misschien alleen maar om een moment te zoeken waarin ik kan zeggen: het is me overkomen, ik had niet meer kunnen doen. Maar eerlijk: dat moment vind ik niet. Ik spoel vooruit en terug, vooruit en terug, als een bezetene. Altijd weer die film. Het blijft maar spoken. 's Nachts schrik ik wakker omdat ik denk dat ze naast mijn bed staat.

Dirk: En dan denk je: ik zal het de ouders meedelen, dan is mijn gemoed gesust en slaap ik weer zoals tevoren? (Er volgt opnieuw een keitje, ditmaal tegen Dirk). Au. Godver... is dat dat joch van hiernaast?

Wilfried: Dirk, mijn gemoed zal nooit meer gesust raken. Nooit meer.

Lilianne: Wilfried, toch...

Katrien: En moet dat *nu*, moet je dat *nu* vertellen?

Wilfried: Welbeschouwd had ik dat uiteraard eerder moeten doen. Om niet te zeggen: onmiddellijk na het gebeuren. Maar je begrijpt hoe dat gaat... Zoals je al zei, Katrien: er bestaat – tot ieders grote spijt - geen goed moment voor een dergelijke mededeling. Ik kon het niet. Toen alles duidelijk werd, was ik als verlamd. Ik was als in beton gegoten.

Dirk: Fuck! (Trapt zijn stoel om, schenkt zich opnieuw een glas vol) Fuck, man.

Wilfried: Ik besef maar al te goed dat woorden licht zijn, maar ik kan niets anders bedenken dan: het spijt me. Het spijt me. Ik heb er geen woorden voor om uit te drukken... Alle dagen denk ik: had ik maar zélf... of had ik maar sneller... of... Ik heb een week vrij genomen na haar overlijden, en dat was niet alleen als vriend of als peter, maar als dokter. Als mens. Door mijn toedoen is een leven

vastgelopen op amper 32 maanden. Het kind van mijn beste vrienden. Mijn petekind. Een persoonlijke connectie. Na de vaststelling van haar overlijden heb ik een uur op de parking rondgedoold. Als er geen urgente zaken waren, liep ik er wellicht 's avonds nog. Hoe kon ik... Hoe kon ik..?

Lilianne: Je mag dit niet alleen dragen, Wilfried. Ook de omstandigheden werkten tegen, toch?! Die urgentie, de levensstrijd van de baby, de peuter die het overlijden nabij was, de... de... alles... Alles! Alle dagen sta jij in die frontlijn. Alle dagen opnieuw in die chaos van leven en dood.

Dirk: Hij draagt dit niet alleen, Lilianne, wij – WIJ! (wijst op Katrien en zichzelf) – dragen mee. Voluit.

Wilfried: (Steekt zijn glas uit:) Vul mijn glas, Lilianne, als je wil. Ik wil even van deze wereld af.

Dirk: (Schenkt ook zijn glas vol) Ik ook, Wilfried. Ik wil er ook af, geloof me, maar ik weet niet zeker of we noodzakelijkerwijs dezelfde richting uitgaan.

Lilianne: Ik denk dat we nu in de eerste plaats moeten *praten*. En misschien externe hulp zoeken... een psycholoog of therapeut. Iemand die ons kan bijstaan.

Dirk: Oh ja, een therapeut! Geweldig idee! Hebben we nog niet gehad de laatste jaren..!!! Hoe kom je d'erop?! (Voor zichzelf:) Hoe kan ze 't beheersen, zeg, zo'n regen aan lumineuze ideeën?!

Lilianne: Laten we niet cynisch doen, Dirk. We zijn allemaal getroffen met deze gebeurtenis. En er is een proportioneel verschil – vanzelfsprekend - maar we zijn allemaal - in meerdere of mindere mate - slachtoffer. Allemaal. We waren allemaal van de kaart bij het overlijden van Aurélie en ook nu weer is ieder van ons getroffen.

Katrien: Aaaagrrrrrr! (Duikt op Wilfried af) Klootzak! Dat je ons dat nu aandoet!!! NU!!! Net nu we een klein beetje evenwicht vinden! Klootzak!!! Godverdomse... (Barst in tranen uit, glijdt van hem af)

Wilfried: Het spijt...

(Katrien ligt huilend aan Wilfrieds voeten. De anderen kijken toe, dan gaat Dirk naar haar toe, brengt haar op de been)

Dirk: Kom, schat, ik denk dat we beter naar huis gaan. We gaan. (Katrien maakt zich los, zoekt een vluchtweg, vindt tenslotte een tuinstoel en zijgt erin neer. Gaat zitten met opgetrokken knieën.) Dit is dan de *tweede doorbraak* van een nachtmerrie. (Beent rond) Godverdomme, Wilfried... Ik weet niet... ik weet

niet hoe ik hiermee... Fuck! Fuck-fuck-fuck!!! Zullen we naar huis gaan, Katrien? Katrien? Kom, pak je spullen...

Katrien: Laat me.

Dirk: (Zoekt wat spulletjes bij elkaar:) Wat een waanzin. Ik pak onze spullen en we rijden naar huis. We hebben hier niets meer te zoeken.

Katrien: Ach, man... Ik ben het zo beu, zo moe... zo verdomd klote-fucking BEU!!! (Pauze) Zullen we *weer* vluchten?! Altijd vluchten. Iedereen vlucht. Iedereen kruipt weg. Weg van de feiten. Wilfried in zichzelf, jij in je werk, wij op zee. Is dat alles wat we geleerd hebben, Dirk? Niets méér dan *weglopen*?

Lilianne: Ik zou het begrijpen dat... Ik bedoel, jullie hoeven niet weg te gaan, absoluut niet, maar ik zou het begrijpen. Al heb ik liever dat jullie blijven. Blijf. Alsjeblief.

Katrien: Jullie begrijpen niks. Ik wil alleen niet weer op de vlucht slaan. Er is nog nooit – Dirk – nog nooit een vuur geblust door ervan weg te lopen. Van te gaan werken, tennissen, golfen, zeilen of wat dan ook, dooft er geen vuur. Je wuift hooguit wat rook weg, maar de assen blijven ter plaatse.

Dirk: OK. Je hebt gelijk. Je hebt gelijk, Katrien.

Wilfried: (Wankelt rond, gaat tenslotte bij Katrien op de knieën zitten, dan:) Het spijt me. Het spijt me zo... zo... Ik zou mezelf kunnen in brand steken, maar zelfs dat...

Dirk: Laat die praatjes. (Geeft een duw tegen Wilfrieds schouder, zodat deze omver tuimelt) Je bent dronken, dokter.

(Lilianne helpt Wilfried recht. Pauze.)

Katrien: Moesten wij dit weten, Wilfried? Waarom moeten wij dit weten?

Dirk: Om *zijn* gemoedsrust.

(Er vliegen opnieuw enkele keitjes over de haag, richting Dirk)

Katrien: (Negeert Dirk) Waarom, Wilfried? Waarom vertel je dit? Jouw boodschap heeft geen enkel positief gevolg. Dus, waarom ons dit vertellen? Wat is de *meerwaarde*?

Wilfried: Katrien... Misschien omdat ik altijd oprecht ben geweest: met patiënten, vrienden, familie. Ik heb de mensen altijd eerlijk toegesproken. Ik meende dat... net dat het lichtend pad was: oprechtheid, openheid, eerlijkheid. Ik was van mening dat jullie, als ware vrienden, recht hadden op de verdomde waarheid, welke prijs ik er ook voor moest betalen. De waarheid boven alles.

Dirk: En de prijs die *wij* betalen..? Heb je die prijs ook in overweging genomen?

Wilfried: Ja. Ik geef je gelijk, Dirk. Je hebt volkomen gelijk. Tunnelvisie, weet je. Het draait al maanden in mijn hoofd en dat komt het heldere denken blijkbaar niet ten goede.

Dirk: Komt aan als een dreun, je eerlijkheid...

(Stilte)

Lilianne: Mijn moeder had de gewoonte om de kleren die mijn vader moest dragen, steeds vooraf klaar te hangen tegen de kleerkast. Op een dag was ze 't vergeten en had hij zelf wat uit de kast genomen. Toen hij 's avonds van zijn werk kwam - geruit hemd, geruite broek en gestreepte vest, in de gekste combinatie – zei hij trots: “Zie je wel, vrouw, dat ik jouw tussenkomst niet nodig heb”.

Dirk: Ik ben niet mee..?!

Lilianne: (Gaat onverstoord verder:) “Je hebt volkomen gelijk, vader”, zei ze dan en als hij uit de kamer was, knipoogde ze naar mij: “Een wereld waarin alleen de waarheid gesproken wordt, is niet leefbaar”. 't Mens had wellicht gelijk.

Katrien: Ik vraag me echt af:... wat brengt dit op, dit zout in de wonde, Wilfried..? Waarom doe je dit?

Wilfried: Achteraf bekeken... ik weet het niet, Katrien. Ik meende...

Dirk: Ik evenmin. Wilfried, heb jij enige notie over wat Katrien en ik al doorstaan hebben? Hoe we hebben moeten vechten om elkaar, onze relatie, ons bestaan zelfs? We kunnen elkaar niet eens meer troosten, omdat we bij elkaar net verdriet oproepen. Wij moeten ons... ons warm houden aan een vuur dat ons verbrandt. Heb jij daar godverdomme enige notie van?

Wilfried: Ik zou graag “ja” antwoorden, Dirk, maar bij wat ik me indenk, kom ik wellicht niet eens in de buurt.

Dirk: Katrien en ik waren zo'n sterk, hecht koppel. Onder de vlag “één plus één is drie” maakten we onze levensweg. Toen kwam Aurélie en... amper tweeënhalf jaar later ging ze ook weer. “Drie” was plots weg. Wat overbleef? Eén en één is min één. Leegte. Gemis. (Pauze) En nu dit... Dit is zo... onwaarschijnlijk. Alsof ik een kroonluchter op mijn hoofd krijg, man! Het klappert en kleppert en ratelt hier binnenin. Ik voel me binnenin uiteengereten. Godverdomme. GOD-VERDOMME!

Wilfried: Dirk, Het spijt me...

Dirk: Hou op! HOU OP, Wilfried! Nog één keer “spijt” en ik ruk de kop van je romp.

Katrien: Dirk..! Alstublieft.

Dirk: Aurélie, godverdomme... Aurélie vervang je niet met een woordje als “spijt”, Wilfried. (Beent rond) “Spijt”. Dat is... pffftt.. een zuchtje tussen tanden en lippen, “spijt”. Godverdomme. Met doordacht handelen kan je spijt voorkomen. (Trapt iets weg) “Spijt” wil je toch niet horen uit de mond van de m... de man die... je kind...

Wilfried: Wou je “moordenaar” zeggen..?

Dirk: Neen, neen, dat wou ik niet! (Pauze) Ik kan dit niet vatten, man, begrijp je dat niet? Alsof het onzichtbare je geweld aan doet en je niet eens kan terugslaan. Ik wil het noodlot op zijn bakkes slaan, onderuit trappen, maar ik kan er niet eens aan. Als een dansend spook ontwijkt het elke aanval. Fuck! Daar word ik zo krankzinnig van: dat er niet iets is waarop ik me kan wreken.

Katrien: Woede helpt ons niet, schat.

Dirk: Oh jawel, eens flink brullen kan zo’n deugd doen. GOD-VER-DOMMEEUH! KLOTWERELD!!!

Katrien: Soms vrees ik een hartaanval als hij zo tekeer gaat. (Tegen Lilianne:) Kijk hoe rood hij wordt... zijn bloeddruk... en hij neemt al zoveel medicatie... al die pillen...

Dirk: GOD-VER-DOMMEEUH! Ik kan dit niet meer... Ik kan niet meer. Ik voel me godverdomme als... als een stoomkoker. Waarom...? Waarom moet dit ons overkomen...?! Hebben wij dit godverdomme op één of andere manier VERDIEND?!

Katrien: (Naar hem toe:) Rustig, Dirk, rustig...

Dirk: Rustig? RUSTIG? Ik ben al veel te lang rustig, Katrien! Al veel te lang prop ik hier alles maar vol.

Katrien: Dirk, ga even zitten, kom. Kalmeer.

Dirk: Ik wil niet zitten, vrouw. Ik wil niet! De druk moet eraf. Ik wil... godverdomme sprinten, over daken springen, het kanaal overzwemmen, racen, boksen, skydiven... ik moet godverdomme die adrenaline kwijt... Altijd dat ophouden... dat afremmen en ophopen... ik kan dat niet meer!!! Ik word er krankjorum van! Stapelgek van frustratie!!! (Trapt als een wilde tegen de bloempotten, gooit het plantenrekje om). Dit doet frustratie! Onmacht!!! (Neemt het vast

en slaat ermee tegen de grond tot het uit elkaar ligt). KLOTE!!! KLOTE GOD-
VER-DOMME!!!

Katrien: Dirk..!

Wilfried: Laat hem maar, laat hem... Dirk, ik weet niet hoe... het spijt me...

Dirk: Zwijg over die spijt godverdomme...! Zwijg of ik..! (Stormt op Wilfried af, probeert hem als een wildeman te grijpen. De twee vrouwen houden hem tegen. Omdat hij gedronken heeft, valt dat nogal mee)

Katrien: Ben jij gek geworden?! (Dirk valt, hij krabbelt recht. Maakt nog eens aanstalten voor een schijnaanval). Hou op! Hou op, Dirk!

Dirk: Godverdomme...! Spijt-spijt-spijt... wat een goedkoop en makkelijk woord. Als je problemen *voorkomt*, is spijt overbodig. Spijt is stopverf.

Katrien: 't Volstaat, Dirk. We kennen nu je standpunt. 't Is duidelijk.

(Pauze)

Dirk: (Ijsbeert, zijn hand bloedt. Uit frustratie:) Aaargh! (Ijsbeert, bekoelt dan:) Sorry..! Sorry, ik...

Lilianne: Maakt niet uit, Dirk. Maakt niet uit. 't Is OK.

Dirk: (Zucht, draait onwennig rond) Sorry. Ik had mezelf niet meer onder controle... (Kijkt ietwat schuldig naar Katrien) Weer niet... Sorry... Fuck! Gebeurt de laatste tijd wel meer. Helaas. Laatst ging ik de slager bijna te lijf omdat hij me een extra hamburger wou aansmeren... 3+1, weet je... Ik had hem haast de strot afgeknepen. Wat denk je dan, Wilfried?

Wilfried: Buiten proportie, zou ik zeggen.

Dirk: Ah, voilà! Kijk! Vind ik ook. Je gaat voor *twee* hamburgers – één voor Katrien en één voor mij – en dan hoeven ze je onder 't mom van "één gratis" niet nog een derde aan te smeren. Wij hebben van niets drie stuks nodig.

Katrien: Tijdens onze zeereis trapte hij van frustratie een gat in de kajuitdeur. Alsof dat helpt.

Dirk: Ja, ja. Toch wel! Reken maar dat het helpt: het *bevrijdt*. Het verlost!

Lilianne: Je hand bloedt. Zal ik...?

Dirk: Och, 'n schrammetje. Maakt niet uit, laat maar. (Katrien naar hem toe, bekijkt zijn hand). Peanuts. Laat het. 't Stelt niks voor.

Katrien: (Houdt zijn hand vast:) Er zit een grote splinter. Wow! Zeg maar een spaander. En zo diep in je vlees.

Dirk: (Stoer:) Die zit er goed. (Voelt zelf, kijkt:) Au... ja, laat zitten... Au... Neen, ja, kom, haal eruit. Haal eruit. Au. Haal eruit, zeg ik.

Lilianne: Ik haal even de EHBO-doos. (Af)

(Dirk kijkt terzijde naar Wilfried)

Wilfried: Hebben we hoor...

Dirk: Die klotespaander begint te kloppen. Mijn adrenaline raakt allicht uitgewerkt. Adrenaline is een prima pijnstillert. Niet, dokter?

Wilfried: Adrenaline zorgt ervoor dat we pijn beter kunnen weerstaan, maar heeft *geen* pijnstillende functie. Integendeel, het aanmaken van adrenaline in de bijnieren zorgt er juist voor dat je lichaam de aanmaak van endorfine remt. En endorfines lijken op opiaten en hebben dus *wel* een pijnstillende functie als primair doel.

Dirk: Weten we ook alweer... Ben je gespietst, krijg je er nog biochemie bovenop.

(Lilianne op met EHBO-doos, Wilfried neemt over)

Wilfried: (Biedt een pincet aan:) Haal jij die spaander eruit of ik?

Dirk: Doe ik zelf wel.. (Probeert:) Au... AU! Neen, doe jij, maar. Doe jij. (Kijkt weg) Trek dat ding eruit, dokter. (Wilfried doet het) AU! Godverrr...

Wilfried: Die zat diep. Ingeënt tegen tetanus?

Dirk: Ja, ja. Malaria, tyfus, dengue, de hele apotheek. Wereldreis gemaakt, weet je nog?! Kom, doe voort, ik ga morgen wel voor een extra spuit. Bekijk me niet zo en doe verder. Hier ga ik niet dood aan. *Hieraan* niet.

(Lange stilte. Wilfried verzorgt de wonde. Klapt het koffertje dicht, zet het opzij. Pauze)

Dirk: Wat een klotedag.

Katrien: (Neemt Dirks hoofd tussen haar handen:) Wees nu rustig, man. Kalmeer. Haal eens diep adem en kalmeer. Je maakt me bang. Zoek je rustpunt, je mentale evenwicht, en denk aan de beer.

Lilianne: De beer? Zei je "de beer"..?

Katrien: De beer, ja. Klinkt vreemd en kinderlijk, he. Tijdens onze wereldreis kwamen we bij een stam... De sjamaan - of dorpstovenaar of hoe het ook heet – kreeg

geregeld van die brulaanvallen. Dan ging hij tekeer als een beest. Het was beangstigend, ik dacht dat hij iets opwekkends had genomen, drugs of zo... Toen we ernaar vroegen zei hij, dat hij een innerlijke strijd leverde tussen twee beren: een gemoedelijke, verzorgende, lieve beer en een agressieve, vernietigende. En Dirk vroeg...

Dirk: ... Welke beer wint er..?

Katrien: ... En de sjamaan antwoordde: degene die ik te voeden geef.

Dirk: Dan heb ik net de verkeerde beer gevoed, denk ik.

Lilianne: Kan ik nog iets doen..?

Katrien: Hekken en poorten dichtsmijten. Ramen dichtnagelen. Deuren sluiten. Alle vluchtwegen afsluiten. Ik voel dat – als nu iemand weggaat – dit nooit meer ten gronde uitgeklaard wordt en we altijd met een open wonde zullen blijven zitten. Lilianne, geef me een glas water. Alsjeblieft.

Dirk: Dit-is-de-reinste-waanzin. (Tegen Katrien:) Dit is zo irreëel... surrealistisch... Neem je als getormenteerd echtpaar een jaar verlof om dingen te verwerken, het evenwicht terug te vinden, bestaansredenen opnieuw te evalueren en dan... na een jaar zeilen, ga je langs je beste vrienden en... krijg je dit... right in the face... als een trein die me van mijn spoor ramt. Onvoorstelbaar.

Katrien: Bedenk het gekste scenario en iemand heeft het ooit ergens ervaren. Des mensen, des levens.

Dirk: Zie ons hier bij elkaar. Als een omgewoelde akker.

Lilianne: 't Is niet erg om je boos te voelen en die woede dan los te laten.

Wilfried: (Voor zichzelf:) Ik zou hier niet mogen zijn.

Lilianne: Je bent thuis, lieverd, je hoeft niet extra te gaan werken om wat er gebeurd is. Echt niet.

Wilfried: *IK* zou hier niet mogen zijn.

Lilianne: Wilfried...

Wilfried: Ik begrijp nog altijd niet hoe dit is kunnen gebeuren. Hoe... Waar ik precies... Dat plagend-vragend spook blijft maar ronddwalen in mijn bovenkamer.

Lilianne: Wilfried... Lieverd...

Wilfried: Maar... (Wuift haar weg) Laten we 't niet over mij hebben. Niet over mij. Niet..!

Lilianne: Toch! Je moet jezelf niet verdringen.

Wilfried: Ik ben er nog. Ik ben nog te herstellen. Aurélie, echter... Helaas... “Niets bevordert de geneeskunde meer dan de ervaring”, volgens de filosoof Celsus. Ik zou zo graag terug in de tijd...

Dirk: Onmacht, Doc, we kennen het allebei.

Lilianne: Ben jij er zo van overtuigd, Wilfried, dat – als Aurélie bij een andere dokter of in een ander ziekenhuis was langs geweest, ze *wél* tijdig geholpen zou zijn?

Wilfried: Lilly... Hoe kan ik..? Dat is een hypothetische kwestie... “Avec des si on mettrait Paris en bouteille”.

Dirk: Wel, *ik* zou het graag weten... Het zou bepaalde dingen gemakkelijker verteerbaar kunnen maken.

Wilfried: Dirk... Wat wil je dat ik zeg? (Pauze) Eerlijk: neen, ik ben daar niet van *overtuigd*. Ik heb je al toegelicht dat haar ziekte een zeldzaamheid is. Ook andere artsen – de stagiair-pediater, de dermatoloog – hebben de link niet gelegd. Bij de eerste symptomen dacht je huisarts dat het slechts een angina was. Toch? Ook dat heeft tijd gevraagd. Ook de gezwollen handen en voeten die zo typisch zijn voor Kawasaki, waren niet onmiddellijk uitgesproken aanwezig in haar casus. (Pauze) Neemt niet weg dat ik een ervaren pediater ben... me heel geregeld bijschool...

Dirk: Klopt: dit issue behoort jouw vakgebied toe. (Dirk krijgt opnieuw enkele keitjes zijn richting uitgegooid). Godver... gaat dat spookkind nog de hele avond steentjes gooien? Hou ermee op, hoor je! (Krijgt nog een keitje toegeworpen. Neemt zelf een keitje en maakt aanstalten het terug te gooien)

Katrien: Dirk, alstublieft! Een kind..! (Dirk keilt als betrapt het steentje ergens in een hoek)

Wilfried: Ja, Dirk, het was een probleem van mijn vakgebied. Ondanks alle seminars, me te weinig bekend. We leren zoveel, maar als we 't nooit in praktijk ervaren, dan...

Katrien: Dirk, waarom... Ik vind dat we eigenlijk niet per se een schuldige moeten zoeken... denk ik... Jij weet ook niet alles, he? Zonder je medewerkers? Je laat hen het zware werk doen, omdat je ook niet alle details ten gronde kent.

Dirk: Maar *ik* teken de documenten. *Mijn* naam, *mijn* verantwoordelijkheid, Katrien.

Katrien: En nooit wat fout gelopen?

Dirk: Neen, Katrien.

Katrien: Dan heb je misschien behoorlijk wat geluk gehad.

Dirk: Geluk? Supervisie heet zo iets. Helicopterview. Management. De juiste mensen aanwerven, de juiste mensen voor de juiste plaatsen. "Geluk"..! Trek jij nu partij voor Wilfried?

Katrien: Ik trek niet eens partij voor mezelf, Dirk. Waar het om gaat... Eigenlijk, wil ik niet eens met de vinger wijzen, eigenlijk wil ik zo grootmoedig zijn als jij, Wilfried...

Wilfried: Grootmoedig..?

Katrien: Net zo grootmoedig als toen jij omging met Dirk toen hij je auto om zeep...

Dirk: Die oldtimer was waardevol, OK, maar nog geen mens. En zeker geen kind!

Katrien: Grootmoedig... en... en niet terechtwijzen... ik wil het niet meer, *niet meer*... De vraag die ik me stel – Dirk, Wilfried – moeten we *alles* verliezen? Eerst een kind... dan misschien jou, Dirk... of een ultieme vriend als Wilfried... moet echt alles eraan..? Ieder van ons, toevalligerwijs, door de hakselmolen die het leven kan zijn..? (Pauze) Misschien wel. Misschien moeten we weg van wat ons rechtstreeks of onrechtstreeks pijn doet. Weg van de herinnering. Weg van de connectie. Een nieuw leven beginnen? Om dan weer vast te stellen dat hetgeen we verdrongen hebben, nog altijd mee kruipt in onze schaduw, ons nog altijd *leidt*?

(Pauze)

Lilianne: Ik herinner me, uit mijn kindertijd, dat een buurman een oud vrouwtje, een dorpsgenote, had doorgereden. Hij was niet dronken, reed ook niet te snel. De laaghangende zon had hem verblind. Het gebeurde net na een bocht, met een bestelwagen als tegenligger op het andere baanvak. Het vrouwtje was op slag dood.

Dirk: (Voor zichzelf:) Wat heeft dat mens met die verhalen uit de oude doos?!

Lilianne: Wat ik me herinner, is dat de buurman – de doodrijder, zoals hij zichzelf soms noemde – nooit meer door die straat is gereden. Nooit meer. Hij kon niet meer langs die plek. En jij, Wilfried... jij... jij moet nog elke dag... Moet jij geen *overplaatsing* overwegen?

Dirk: (Drinkt van de fles) Een overplaatsing, zoals die van Aurélie? Ik ben er zeker van dat hij dat al overwogen heeft. (Hij krijgt een steentje op zijn hoofd) Au. Godver...! Wat heeft dat rotjoch?! HEY!

- Katrien: Dirk! Gedraag je, man! Weet je wat jouw grote probleem is? Jouw leven is één grote zoektocht naar andermans vuilbakje waar je jouw problemen netjes kan in deponeren.
- Dirk: Wat?! Ik suggereer toch niets? Ik maak alleen een bedenking. Zo zou ik me d'erbij voelen.
- Katrien: Laten we fair zijn: Wilfried *weet* niet wat wij voelen, kan het zich niet eens indenken. Wij beseffen evenmin hoe *hij* zich voelt. Jij moet die knop leren omdraaien, man, die schuldknop. Die zoeker... altijd speuren naar een dader, een schuldige. Als je door een zoeker kijkt, kan je jezelf niet eens zien.
- Dirk: Ho! Ik heb geen schuld - GEEN SCHULD! - aan het overlijden van Aurélie.
- Katrien: (Tegen Wilfried & Lilianne:) Zie je? Zie je hoe snel de sluipschutter zelf geraakt is? Neen, Dirk, dat bedoel ik ook helemaal niet. De schuld ligt misschien niet bij een mens, maar bij een *situatie*, een samenloop. Zei jij een uurtje geleden niet dat we moeten leren *toestaan* dat ons leven wendingen kan nemen die we niet kunnen – of willen – voorzien.
- Dirk: (Drinkt, wil iets zeggen. Wuift het weg) Ach, vrouw...
- Katrien: Na de diagnose van de huisarts – angina – heb je ook geen second opinion gevraagd, toch? Tenslotte bleef het maar aanslepen en hebben we ons beiden een poosje verschild achter de conclusie van de huisarts?! Waar was toen je “Einsteinmechaniek”? Daar hebben wij – jij, ik, de huisarts – ook cruciale tijd laten voorbijgaan.
- Dirk: Ik zat die periode midden de reorganisatie, ik heb vele uren gewerkt, was vaak erg laat thuis en...
- Katrien: Daar heb je de vluchtweg weer... Je *wist* het, Dirk. Ik heb het je *verteld* toen je thuis kwam. Elke avond heb ik je mijn zorgen over haar toestand *gedeeld*. Ja? Je bent naar haar kamertje gaan kijken. Je had ook wat kunnen *ondernemen*, Dirk.
- Dirk: Sorry. Het was niet mijn bedoeling te suggereren dat... Het spijt me. Dat was absoluut niet het opzet. (Zucht) Wij runnen samen een kweekvijver van schuldgevoel. Ik heb me slecht uitgedrukt: ik wil niet naar jou wijzen. Je deed wat je hoorde te doen. Katrien?
- Katrien: Zo ging het er op zee ook vaak aan toe: een luttele babbel, onverwachts een verkeerde woordkeuze, ongewild schuld creëren en weer afdichten met excuses. Zowel hij als ik, hoor. Balanceren op een slappe koord, heet dat, maar

het is nog moeilijker als je er met tweeën op staat. Schuld. Schuld-schuld-schuld...

Lilianne: Katrien heeft gelijk: het gaat niet om schuld, denk ik, maar veeleer om tegenspoed, kwaad toeval. Zo heb ik destijds een buurjongen gehad die door een ongelukkige samenloop van omstandigheden... (Merkt Dirks verbolgen blik) Och... laat maar... oude verhalen...

(Pauze. Dirk en Wilfried slaan elkaar gade)

Dirk: Wilfried.... Wilfried: Dirk...

Wilfried: Sorry, ga je gang.

Dirk: Die Kawasaki, he....

Wilfried: ... Ja..?

Dirk: Wat ik nog wil weten... Een facet dat me tot op heden misschien nog niet geheel duidelijk is...

Katrien: Dirk, ga niet weer een motivatie zoeken om Wilfried... Het is voorbij, het verleden is gefixeerd.

Wilfried: 't Is OK, Katrien. Dirk? Welk aspect is je niet duidelijk?

Dirk: ... Had ik – als ouder – die ziekte bij Aurélie kunnen voorkomen door... door bijvoorbeeld weg te blijven van bepaalde plaatsen... of pakweg omgang met dieren te vermijden..? Of bepaalde besmettingshaarden..?

Wilfried: Neen, Dirk. Als ouder doe je daar niets aan; voor zover we weten ligt het niet aan de hygiëne, niet aan de voeding, niet aan de verzorging.

Katrien: (Voor zichzelf:) Schuld... schuld.. schuld...

Dirk: Thanks. (Pauze) Dat zeg je nu toch niet...

Wilfried: Dit is professioneel gesproken. Als arts.

Dirk: God, ik word nog geestesziek van die Kawasaki. Kawasaki is tegenwoordig een no-go-area. Ik kan het niet meer horen, niet meer ruiken, niet meer zien. En neem dat maar erg letterlijk, Wilfried.

Wilfried: Ik begrijp je ontgoocheling tegenover de man die het allemaal anders had kunnen laten verlopen. Ik begrijp het, de frustratie, de...

Dirk: Het is *overal*. Kawasaki is *overal*. Ik kan het niet meer zien of ruiken. Het bevangt me. Als ik de keuken van een Chinees restaurant ruik, denk ik aan die

ziekte. Als ik een Japanse toerist zie, denk ik aan Kawasaki. Als ik in mijn garage kwam en ik zag mijn collectie van 21 old timer motoren op een rijtje, was er eentje dat eruit sprong.

Wilfried: De Kawasaki... Die rode?

Dirk: Mijn Kawasaki Z1 SS uit 1968, gelakt in Candy Red. Eén van mijn paradepaardjes, maar ik heb hem moeiteloos verkocht. Aan een Schot. Als ik die naamletters zag blinken in mijn garage, kreeg ik een drang om die motor stuk te slaan. Het was alsof dat ding me uitlachte. Een topmotor: 650 cc, 180 km/u, luchtgekoelde tweecilinder, twee carburatoren – toen al! – een spatbord in roestvrij staal...: verkocht! Weg! Het huis uit!

Katrien: Een van de vele motoren die je eigenhandig gereviseerd hebt. Het was anders best een toevalstreffer dat je die op de kop hebt kunnen tikken.

Dirk: Kawasaki blijkt wel meer een toevalstreffer te zijn...

(Pauze)

Lilianne: Wil er iemand nog wat te drinken? Katrien?

Katrien: Water. (Lilianne bedient haar) Mijn maag doet vreemd – ik weet niets of 't honger is of spanningen. Heb je geen knabbeltje, Lilianne?

Lilianne: Ja, natuurlijk, ik had 'n hele maaltijd...

Dirk: Ik ga nu niet met mijn benen onder een feesttafel zitten! Het feest-element ben ik wel even kwijt, ja!

Katrien: Rustig! Geen maaltijd. Was losse dingetjes. Toastjes. Een gekookt ei. Chips of olijven. Zoiets.

Lilianne: Ik heb kerstomaatjes? (Katrien knikt, Lilianne gaat af)

Dirk: Dat jij kan eten. In deze omstandigheden.

Katrien: Zullen we vanaf heden stoppen met eten, dan? Je zou beter ook wat eten, in plaats van jezelf te marineren in alcohol. Je kiest weer het hazenpad. Fysiek ben je er nog, maar geestelijk ben je al een eindje weg. Als je de benen neemt, neem me dan ten minste mee.

Dirk: Hey, ik laat jou niet achter, Katrien. Geen denken aan. We knauwen dit samen door. Daartoe zijn we sterk genoeg.

Lilianne: (Op met schaalte:) Olijven. En kerstomaatjes, ze waren al gewassen. (Katrien haalt er enkele uit. Ook Dirk en Wilfried. Ze eten.)

Katrien: Weet je wat ik nu voel, hierzo? Dirk?

Dirk: Een tomaatje dat zakt. Sorry. Woede?

Katrien: Wilfried?

Wilfried: Verdriet. Treurnis. Spijt, misschien, spijt dat je je vertrouwen in mijn handen hebt gelegd. Ontgoocheling ook.

Katrien: Angst. Angst, voel ik. Bovenal angst. Angst om *alles* te verliezen. Meer angst dan wat dan ook. Ik ben zo bang om alleen in dit niemandsland achter te blijven. Ik wil dat jullie me iets verzekeren: beloof me dat we àlles in het werk stellen om samen te blijven. (Stilte) Dirk?

Dirk: Dat is toch onze main target? We *doen* toch alles wat mogelijk is om samen te blijven.

Katrien: Niet wij alleen, wij tweeën: wij met zijn *vieren*. We zijn zo verdomd rijk samen. 't Is maar wanneer je zand, steenslag, cement en water *bij elkaar brengt* dat je beton kan maken. Constructief hebben ze apart geen waarde.

Lilianne: Da's de bouwkundig ingenieur die spreekt.

Katrien: Wilfried was de grote broer die je nooit had, weet je nog?

Dirk: Ik weet niet of ik in staat ben dit alles... zo maar naast me neer te leggen. Doen alsof er niets gebeurd is? Niet dat ik per se... Ik bedoel: ik kan dit toch niet wegknippen? De herinnering wissen?

Katrien: Wat is er vandaag wezenlijk verandert? Niets. Aurélie is niet meer. Oorzaak? *In de eerste plaats*: een virus of bacterie of wat dan ook. Iedereen heeft gehandeld naar wat hij of zij best achtte. Jij, ik, de huisarts, Wilfried, de stagiair-pediater... de dermatologe... andere medici... De openbaringen van Wilfried hebben aan dat traject niets verandert. Het traject was reeds afgelegd en OK, we hebben misschien bijkomende informatie, maar het tracé verandert niet meer. Ieder van ons had dat tracé op een gegeven ogenblik kunnen wijzigen. En we *zouden* dat gedaan hebben, *mits* we er op dat ogenblik toe in staat waren. We zijn slechts het slachtoffer van een toevalswet die al die kleine voorvalletjes met elkaar verbind.

(Pauze)

Dirk: Je bent zo'n sterke vrouw, Katrien. Alleen al daarom zou ik je niet achterlaten. Ik heb dat nodig, soms, iemand die me bij de arm neemt. Om mezelf niet te verliezen. Ik zou alles slopen wat op mijn weg komt. Jouw wijsheid kanaliseert mijn frustratie.

- Katrien: Wijsheid begint bij het onderscheid kunnen maken tussen een persoon en een mening. Niet “wie” maar “wat”. Probeer jezelf uit ons verhaal te halen en van bovenaf te kijken, alsof 't andere mensen betreft. Kijk naar ons, kijk naar Wilfried en de andere dokters. Trek dan besluiten. Ieder heeft gedaan wat ie kon.
- Dirk: Ik ben niet zo goed in dat... loskoppelen, en dat weet je. 't Is ook allemaal zo penetrant veel. Jou zien brengt me bij Aurélie, Wilfried zien net zo goed... Het is allemaal zo... (Gebaart alsof hij zijn hoofd volpropt), zo veel de laatste tijd.
- Katrien: Als ik erover nadenk, vind ik Wilfrieds aandeel in deze hele tragedie helemaal niet zo groot. Je hebt Aurélie niet aan haar lot overgelaten, maar *toevertrouwd* aan collega's. Je hebt haar geen verkeerde medicatie toegediend...
- Dirk: Ik heb nagelaten de juiste behandeling in gang te zetten...
- Katrien: Hooguit, op zijn beroepsterrein, een verkeerde conclusie getrokken. Maar dat had de andere pediater alsnog kunnen rechtzetten. Het is niet zo makkelijk als die wiskunde en statistiek waar jij je boterham verdient.
- Dirk: Zo: wiskunde en statistiek, makkelijk?
- Katrien: Ja, Dirk, als je de regels kent is het de eenvoud zelve: twee en twee is vier. De vierkantswortel uit 64 is acht. Correlaties, percentielen, varianties en hoe heten die dingen waar je mee goochelt: alles volgens strikte formules. Geen marge, geen nuance. Het is *duidelijk*. Psychologie, filosofie, politiek, geneeskunde... die dingen zijn niet zo eenduidig. Bovendien, *wij* verkeren nog in een toestand dat we gemaakte fouten makkelijk kunnen rechtzetten. Dat is niet in alle sectoren zo. En jij, Wilfried, jij schat je aandeel te groot in. Het is toch niet abnormaal dat je zaken toevertrouwd aan een collega? Jij vertrouwt toch ook zaken toe aan je medewerkers, Dirk?
- Dirk: Ik geef toe: ik vind het bovenal erg dat topvrienden als wij zoiets moeten ervaren. Maar... als je kind ziek is en je beste vriend is een pediater dan... Als je vriend een garage heeft, ga je met je auto ook bij hem op onderhoud, toch. Dat is toch vriendschap die boven alles staat?
- Katrien: Als die vriendschap boven alles staat, hadden we de vriendschap misschien van alle risico's moeten vrijwaren en een andere pediater raadplegen?
- Dirk: (Tegen Lilianne, doelend op Katrien:) Altijd weer zet die wijze vrouw me in de tang.

Wilfried: Wat doe je dan nog in die vriendschap? Alleen de fijne dingen? Alles waar een vriendschapsbedreigend kantje aan zit op afstand houden, en hopen dat het nooit ergens mis gaat? Dan had je me destijds ook niet uit de zee moeten halen, je had me moeten laten verdrinken; je had je eigen leven er kunnen bij inschieten. Of in die ondergrondse parking in Parijs: wat als die twee belagers zwaar gewapend waren..?

Dirk: Die eerste ging na twee klappen al knock-out. Héhé. Als een plank achterover.

Lilianne: We moeten hier door. We komen hier ook door. Je hoort vaak dat mensen die samen iets ergs beleven – een overval of ongeluk of een natuurramp – een sterkere band opbouwen, dat het hen bindt.

Dirk: Lang leve de rampen...

Katrien: Doe niet zo cynisch, Dirk. Lilianne heeft een punt: we moeten elkaar terugvinden om dit samen verwerkt te krijgen. Misschien moeten we wel samen op wereldreis.

Dirk: (Kijkt haar niet-begrijpend aan:) Katrien..? Katje, het is nu niet... het gepaste moment om zulke dingen vast te leggen... Sta me toe: ik denk dat jij niet ten volle de draagkracht van je woorden beseft. Morgen praat je misschien helemaal anders. Laten we over zulke dingen op zijn minst een nachtje slapen.

Wilfried: Ik voel me ook niet direct geroepen om... Begrijp me niet verkeerd: ik wil geen afstand tussen ons, maar ik zou me een obstakel voelen op jullie reis. Ik heb wat tijd nodig. Wij allemaal, denk ik... Bovendien ben ik niet zo'n goeie zwemmer; als Dirk me overboord kiepert...

Dirk: Als ik alle voorwaarden op een rijtje zet, maak jij daartoe de meeste kans, dat klopt.

Lilianne: En ik hang de hele reis grauwgroen over de reling. Maar ik zou het er wel voor over hebben. Een jaar lang, desnoods.

Katrien: (Port Dirk:) En noem me niet "Katje" in 't bijzijn van anderen...

Wilfried: Hoe gaat het met je wonde, Dirk: je hand OK?

Dirk: Klopt.

Wilfried: Prima. Houden zo.

Dirk: Jij vindt het prima dat ik lijd? Sadistische trekjes..? Mijn hand klopt, de aders kloppen als gek, en jij vindt dat prima.

Wilfried: Oh, neen, ik had begrepen dat de stelling klopte dat je hand OK is.

Katrien: *Wanneer* zien we elkaar terug? (Stilte. Wilfried kijkt naar Dirk).

Dirk: Tja... We zien wel, toch? (Pauze)

Lilianne: (Het ijs brekend:) Zo spoedig mogelijk, lijkt me.

Wilfried: Je zegt het maar. Wat je wil.

Dirk: Zouden we niet even een rustpauze nemen, Katrien? 't Hoeft toch ook niet.. het hoeft toch niet...

Katrien: Het hoeft niet toe te groeien, de wonde, als ze nog niet ontsmet is..? Je hebt gelijk Dirk. Ik wil onze jarenlange vriendschap niet laten infecteren. Ik wil die mensen niet kwijt.

Dirk: Ik bedoel: we hebben tijd zat om...

Wilfried: Doe waar jullie je best bij voelen. Echt.

Katrien: Einde van de maand bij ons thuis. Foto-voorstelling. Onze reisfoto's. Met 'n etentje, een barbecue als het weer het toestaat.

Dirk: Euh... Je gaat nu wel erg snel, Katrien.

Katrien: Ik help je wel foto's uitzoeken, schat. (Dirk maakt een moedeloos gebaar) Op twee weken lukt ons dat best.

Dirk: Ja...

Wilfried: Ca va?

Dirk: Jaja. Doc.

Katrien: Dat is dan afgesproken, de laatste zaterdag van de maand? Mooi. (Zucht) En nu voel ik me leeg. Moe. Uitgeput.

Wilfried: Het is een heftige avond geweest.

Dirk: Ja, ik heb hoofdpijn. Verdomd veel hoofdpijn. Alweer.

Katrien: Laten we naar huis gaan. Proberen te slapen.

Dirk: (Raapt hun spulletjes bij elkaar) Sorry, voor... (Wijst op de resten van het plantenrekje). Het lijkt wat antiekerig, maar niet zo zeldzaam als de Mercedes Gullwing, hoop ik.

Lilianne: Je moest eens weten. Napoleon heeft daarop nog eigenhandig een spin doodgemept.

Dirk: Met één hand zo (Legt zijn hand op zijn lever)? Geloof ik niks van.

Lilianne: 't Is niet gelogen. Napoleon was de kat van de ex-buren.

(Katrien heeft alles bij elkaar – handtas, vestje, sjaaltje – maakt aanstalten om te vertrekken)

Wilfried: Als ik nog even mag... Sta me toe om te zeggen... Als ik kan bijdragen aan... Jullie mogen me alles vragen wat me in mijn mogelijkheden ligt, wat haalbaar is, redelijk is, alles...

Katrien: Dat hebben we altijd al kunnen doen, Wilfried. (Geeft hem een kus op de wang. Gaat rustig weg). Kom je, Dirk?

Wilfried: Dirk, kunnen we misschien... (Dirk maakt een vage, onduidelijke wuifbeweging, gaat af. Stilte). Het spijt me, Lilianne.

Lilianne: *Wat* spijt je? (Pauze) Dat je dat kind niet hebt kunnen helpen omwille van omstandigheden, een menselijke zwakheid, een falen dat immanent is aan ons menszijn...? Het lot gedraagt zich nu eenmaal als een ongeleid projectiel.

Wilfried: Dat... dat allemaal, ja.

Lilianne: Dat is de *achterkant* van het leven, Wilfried. Aan de voorkant zien we altijd feestjes, reisjes, etentjes, huwelijken en geboortes... Aan de achterkant verbergt zich treurnis, verlies, liefdesverdriet, woningbrand. Geen voorkant zonder achterkant. Elk feestpak heeft in zijn voering een treurmoment, al is het maar omdat alles eindig is. (Pauze) Weet je wat mij spijt?

Wilfried: Ik kan me iets indenken. Dat ik een mooie vriendschap verknoeid heb.

Lilianne: Dat je met je echtgenote – waarvan je een paar uur geleden beweerde dat niemand haar kan overtreffen – niet hebt *gedeeld* wat er in je omging. Je pijn, je droefenis, die innerlijke strijd.

Wilfried: Lilianne... ik...

Lilianne: Neen, ik ben niet boos. Ik ben helemaal niet boos. Ik vind het alleen maar een gemiste kans.

(Lilianne af. Wilfried blijft alleen achter, vult zich een glas en ploft in de tuinstoel, met de rug naar de haag. Hij dommelt in. Dan, na enige tijd, valt er een wit bloemblaadje in zijn glas. Even later een andere op zijn bovenlichaam. Tenslotte valt er een witte tulp op zijn schoot. Hij schrikt wakker, neemt ze vast, bestudeert ze, ruikt eraan. Nog enkele witte tulpen vallen. Gegiechel. Wilfried steekt zijn arm op, zijn hand zoekend langs de haag. Een meisjeshand verschijnt, neemt zijn hand. Kinderlijk gegiechel)

Wilfried: Hey, meid..!

(Kindergelach. Black-out)

EINDE